1931 metų gruodžio mėn. 31 d. Nr. 52 (238) ❀ V metai.

MŪSŲ RYTOJUS

NEPARTINIS ŪKININKŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata: Metams 4 lt. 20 ct. Atskir. num. 20 ct. Išairašyti galima tiktai: 1) Nuo sausio mėn. 1 d. metams už 4 lt. 20 ct. arba pusmečiui už 2 lt., 10 ct. 2) nuo balandžio mėn. 1 d. 9-ms mėn. už 3 lit. 15 ct. 3) nuo liepos mėn. 1 d. 6-ms mėn. už 2 lit. 25 ct. ir 4) nuo spalių mėn. 1 d. 3-ms mėn. už 1 lt. 25 ct. Pavėlavusiems už praėjusį laiką laikraštis nesiunčiamas. Latvijoj, Estijoj ir Vokietijoj met. 7 lt.; kitur užsieniuose — 10 lt. Adreso pakeitimas 60 centų, galima pašto ženklais.

Redaktorius **Ant. Bružas**

Leidėjas „Kaimo Žodžio" bendrovė.

REDAKCIJA straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintas korespondencijas ir smulkesnius straipsnius naikina. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

Skelbimai: Už petito eilutę, per pusę skiltiės, po teksto — 2 litai 20 centų. Tekste — 4 litai

„Mūsų Rytojaus" Redakcijos ir Administracijos adresas:

Kaunas, Laisvės Al. nr. 22. (III aukštas)

Telefonai: Redaktorius — 4248, Redaktoriaus padėjėjas — 4249, Redakcija — 2633; Administracija — 221, Skelbimų skyrius — 3012

Nuoširdžiausi linkėjimai NAUJIEMS METAMS.

Naujų metų angoje.

Nelabai tesidžiaugiame palydėdami 1931 metus. Jie buvo gana sunkūs visiems mūsų krašto gyventojams, bet jų padariniai ypatingai slėgė ūkininkus. Javai užderėjo vidutiniai, o rugių derlius vietomis buvo visai menkas. Arklių, galvijų, kiaulių, naminių paukščių ir pieno produktų kainos labai atpigo, bet ir tomis pigiomis kainomis buvo sunku savo darbo vaisius parduoti. Liuosesnio pinigo sodžiuose beveik nesimato. Tuo tarpu ūkininkų išlaidos nemažėja. Perkamųjų prekių kainos laikosi aukštos, darbininkų algos vietomis net pakilo, palūkanos už paskolas, paimtas bankeliuose ar pas privačius asmenis, pradėjo didėti.

Tokiomis aplinkybėmis naujuosius metus pasitinkame susimąstę, rūpestingais veidais. To neveizint, didelio nusiminimo ir nusivylimo Lietuvoje nepastebima. Atvirkščiai. **Visose gyvenimo srityse juntamas yra didėjas ir augas mūsų žmonių veiklumas, darbingumas ir sugebėjimas nugalėti tiek ekonominius, tiek kitus sunkumus bei kliūvinius, trukdančius mūsų gyvenimo pažangą.**

Gyvenamojo sunkmečio akyvaizdoje mūsų ūkininkų dauguma ne tik nenuleido rankų, bet parodė didelį pasiryžimą ir sugebėjimą pertvarkyti savo ūkius ir pakreipti juos nauja, šių dienų aplinkybėms labiau pritaikinta, linkme. Pieno gamyba daugeliui ūkininkų duoda jau beveik stambiausias jų pajamas. Pasaulinėje bekonų rinkoje Lietuva, 1931 metams besibaigiant, pasijunta pralenkusi kitų kraštų ūkininkus ir atsistojusi greta garsiausiųjų bekono gamintojų danų.

Jeigu prisiminsime laikus, gyventus prieš kokią 30 metų, kada Lietuva vilko svetimą jungą, tai suprasime, kad anuomet toki spartūs ir sekmingi ūkio pertvarkymai bei kiti mūsų tautos laimėjimai buvo neįmanomi. Vartydami pageltusius spaudos draudimo laikais ėjusių laikraščių lapus ir skaitydami tenai skurdaus mūsų gyvenimo apžvalgas, kiekvienų praslinkusių metų proga rasime suminėta tokių dalykų, apie kuriuos retas šiandien beatsimena. Tuomet būdavo nusiskundžiama kiek praėjusiais metais suimta, kalinta ir ištremta mūsų tautos žadintojų, kiek lietuviškų knygų bei laikraščių sučiupo ir sudegino prispaudėjų ranka, kiek mūsų jaunuomenės išguita iš gimnazijų bei kitų mokyklų, kiek atimta mūsų žemės ir išdalinta svetimiems atėjūnams, kiek mūsų brolių turėjo išsidanginti į svetimus kraštus duonos ieškodami. Apie kokį nors platesnių mastu vedamą kultūros darbą, koperatyvų ar kurių kitų visuomenės organizacijų veikimą nei girdėti nebuvo. Valdžia ne tik jokios paramos neteikė mūsų krašto ūkininkams, bet dar visokiais būdais stengėsi jų kilimą ir pažangą stabdyti.

Daug kilnių pastangų ir sunkaus darbo teko padėti lietuvių tautai, kol ji išsikovojo sau nepriklausomą gyvenimą, sudarantį būsimosios mūsų žmonių gerovės pagrindą. Tuo pagrindu atsirėmę, mes sparčiais žingsniais žengiame į skaistesnę ateitį. Turime jau visuotiną pradžios mokymą, turime pakankamą skaičių vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų. Turime universitetą ir žemės ūkio akademiją. Tūkstančiai mūsų jaunuomenės mokslinasi ir ruošiasi kurti naują gyvenimą. Plačia vaga yra vedamas ir suaugusiųjų švietimas, o laikraščiai lanko beveik kiekvieną kiemą, nešdami savo skaitytojams reikalingiausių žinių bei patarimų. Visose kultūros srityse mūsų tauta kiekvienais metais daro didelę pažangą. Tas daro ją kaskart stipresnę ir pajėgesnę kovoti dėl savo ateities ir nugalėti sunkumus, kurių neišvengiamai tenka sutikti.

Seniau kiekvieni metai palikdavo mums beveik nepakeliamą vargų ir rūpesnių naštą. Tų vargų ir rūpesnių turime pakankamai ir šiandien, bet jų tarpe kiek žymiau tejaučiame tik ekonominius sunkumus. Nėra jokios abejonės, kad **mūsų tautos darbingumas ir jos dvasios pakilimas sekmingai tuos sunkumus nugalės,** o 1932 metai lai priartins visų mūsų svajojamą ir laukiamą laimingesnį rytojų.

Sugriuvo garsusis Vatikano knygynas.

Prieš Kalėdas Vatikane įvyko didelė nelaimė. Didelėj, pagarsėjusioj po visą pasaulį Vatikano bibliotekoj įlūžo grindys. Sunkios **marmuro ir knygų masės sulaužė visų trijų aukštų lubas ir nugriuvo** į esantį rūmų vidury Belvederio kiemą. Nelaimė įvyko senoj popiežiaus Siksto V salėj, kur buvo atliekami lubų pakėlimo darbai. Iš viso nugriuvo apie **20.000 knygų ir rankraščių,** tarp kurių buvo garsus Martyno Liuterio ranka rašytas laiškas popiežiui, daug brangių rankraščių net iš ketvirto šimtmečio ir kt. Pranešama, kad dauguma nugriuvusių knygų liko nesugadinta, bet vistik **medžiaginiai nuostoliai labai dideli.**

Katastrofos metu rūmuose dirbo 10 darbininkų, bet ne visiems pavyko laiku pasitraukti ir **4 jų žuvo po griuvėsiais.** Visos pastangos juos išgelbėti nepavyko.

Šv. Tėvas dėl šios katastrofos labai susijaudinęs. Jis kadaise buvo tos bibliotekos vedėjas ir dėl to ji buvo Jam ypatingai brangi.

Indijoj vėl neramumai.

Prieš Naujus Metus šiaurės vakarų Indijoj įvyko kruvinų susirėmimų tarp vietos gyventojų ir valdžios atstovų. Per susirėmimus daug žmonių buvo užmušta ir sužeista. Ryšy su neramumais suimta daug indų, tarp kurių yra ir Indijos kongreso pirmininkas Nehru, artimas Gandhi draugas. Ypatingi teismai nubaudė 148 indus kalėti po 6 mėnesius už riaušių kėlimą.

Pirmadienį sugrįžo į Bombėjų indų tautos vadas Gandhi. Reikia manyti, kad, jam sugrįžus iš nepavykusios „apvaliojo stalo" konferencijos, neramumai Indijoj dar padidės.

Skaitytojai!

Paremkite savo laikraštį —

„MŪSŲ RYTOJŲ"

patys tuojau visi jį išsirašykite ir paraginkite kaimynus tai daryti.

Suomiai kratosi prohibicijos.

Gruodžio 29 d. Suomijoje prasidėjo tautos balsavimas, kurs turi išaiškinti piliečių nusistatymą svaigiųjų gėralų pardavinėjimo klausimu. Balsuotojams leidžiama pareikšti vienas iš šių trijų pageidavimų: 1) Palikti galioje svaigiųjų gėralų vartojimo draudimą, 2) leisti pardavinėti vyną iki 12 laipsnių stiprumo ir 3) leisti laisvą visų svaigiųjų gėralų pardavinėjimą.

Suomijos laikraščių dauguma ragina savo skaitytojus balsuoti prieš prohibiciją. Socialdemokratų ir ūkininkų sąjungos laikraščiai mano, kad svaigalų pardavinėjimo draudimą reikėtų palikti, kadangi jį panaikinus dar labiau padidėtų neturtingųjų žmonių skurdas. Įdomu, kad už prohibiciją agituoja 100.000 kontrabandininkų, kuriems ta prohibicija, matyt, duoda gražaus pelno.

Mūsų upės vėl be ledo.

Vėlai užšalusios mūsų upės neilgai tebuvo ledo sukaustytos. Gruodžio 29 d. apie 12 val. ties Kaunu pasijudino Neries ledas, o naktį į gruodžio 30 d. apie 1 val. išėjo Nemunas.

Politikos apžvalga.

Reparacijų konferencija Bazely, Šveicarijoj, jau pasibaigė. Konferencijoj dalyvavo visų reparacijomis suinteresuotų valstybių atstovai. Tapo visų pripažinta, kad Vokietija dabartinėj savo padėty reparacijų mokėti negali. Vokiečiai stengėsi pravesti nutarimą, esą reparacijos pasaulio ūkio krizės didžiausias kaltininkas ir todėl privalo būti visiškai panaikintos. Tačiau su tuo nesutiko prancūzai, anglai ir kitos reparacijas gaunančios valstybės. Be to, nutarta, kad sausio mėnesį susirinktų visų suinteresuotų valdžių konferencija tolesniam reparacijų klausimo sutvarkymui. Ta konferencija ir turės išspręsti, kas toliau daryti su reparacijomis.

Meksikos parlamentas priėmė įstatymą, kad Meksikoj galės pasilikti 20-čiai tūkstančių katalikų tik vienas kunigas. Meksika yra katalikiška šalis, bet tenai jau seniai eina griežta kova tarp liberalų ir katalikų. Kunigai, ypač vienuoliai, seniau turėjo Meksikoj daug turtų ir didelę politinę įtaką. Ilgainiui atsirado prieš kunigus opozicija. Visuomenė pasidalino į dvi dalis: katalikų ir liberalų. Liberalai gavo viršų, ir dabar stengiasi sumažinti kunigų įtaką.

Rusijoj dabar eina komunistų vykdomojo centro komiteto susivažiavimas, kuris atatinka kitų šalių parlamentui. Susivažiavimą atidarė komisarų tarybos pirmininkas Molotovas. Jis padarė pranešimą apie Sovietų vyriausybės darbus ir Rusijos padėtį. Pirmiausia pažymėjo, jog Rusija esanti vienintelė valstybė, kuri šiemet padidinusi savo eksportą, nes dėl krizės visų valstybių eksportas sumažėjęs.

Tas gal ir tiesa, bet tik iš dalies. Reikia nepamiršti, jog Rusijos valdžia išveža net ir tokias prekes, kurių ir pati savo gyventojams labai reikalinga. Kalbėdamas apie santykius su kitomis valstybėmis, Molotovas pažymėjo, jog tie santykiai esą tie patys. Rusija besirūpinanti sustiprinti taiką ir pradėjusi net su lenkais derybas nepuolimo sutarčiai sudaryti. Taipogi tariamasi sudaryti nepuolimo sutartis su Suomija, Estija, Latvija ir Rumunija. Dėl Mandžūrijos įvykių Molotovas pareiškė, jog Sov. vyriausybė nusistačiusi saugoti neitralumą.

Tarptautinę padėtį Molotovas nupiešė labai tamsiomis spalvomis. Jo įsitikinimu, nei iš nusiginklavimų konferencijos, nei iš kitų tarptautinių konferencijų nieko gero laukti negalima, o sunki ekonominė būklė anksčiau ar vėliau turėsianti privesti prie ginkluoto susidūrimo.

Nusiginklavimo visuotina konferencija buvo numatyta sušaukti šiemet vasario 2 dieną. Tai konferencijai buvo numatytas ir pirmininkas, anglų darbininkų vadas Hendersonas. Dabar kai kurios valstybės iškėlė sumanymą šitą konferenciją atidėti vėlesniam laikui, kai bus sutvarkyti tarptautinių skolų, ypač reparacijų, klausimai, ir bus likviduotas kivirčas dėl Mandžūrijos. Tačiau kitos valstybės nenori su tuo sutikti.

Svarbesnieji 1931 metų ūkio ir politikos reiškiniai

Užsieniuose

Ekonominė krizė slėgė visus. Nedarbas didėjo.

Pereitus 1931 metus negalima pavadinti laimingais. Ūkio sunkumai, arba, kaip priprasta dabar vadinti, **ekonominė krizė** kankino mažne visas pasaulio šalis. Tiesa, šitie sunkumai ne pereitais metais prasidėjo. Ukio ligomis šalys serga jau keli metai. Tačiau pereitais metais šitos ligos pasunkėjo ir kaikuriose valstybėse prasimušė pavojingais skauduliais. **Nedarbas, kredito pairimas,** pasitikėjimo sunykimas, -- visa tai šiemet užgavo daugeli šalių ir labai skaudžiai. Bedarbių Amerika šiemet turėjo apie 7 milijonus. Vokietijoj metų gale bedarbių atsirado apie pusšešto milijono. Anglijoj arti trijų milijonų. Kitose pramonės šalyse bedarbių skaičius pereitais metais irgi pakilo. Bedarbių skaičius didėja delto, kad fabrikai užsidaro, o fabrikai užsidaro delto, kad nėra kur dėti gaminių. Gamyba pereitais metais daugely šalių sumažėjo. Pavyzdžiui, Anglijoj pereitais metais buvo gaminama apie 40 procentų mažiau kaip 1926 — 1927 metais. Tuo tarpu dabar gamyba labai ištobulinta, taip kad darbininkų reikia maža. Daugiausia gamina mašinos.

Nedarbas visais atžvilgiais yra didelė nelaimė. Bedarbius reikia šelpti ir tas kaštuoja iždui labai daug pinigų. Bet tų pašalpų neužtenka. Daugelis bedarbių gyvena pusbadžiu. Apdriskę, alkani, sušalę bedarbiai sudaro labai neramų, pavojingą gaivalą, kuris nieko neturi, nieko nebijo ir tikis perversmais pataisysiąs savo padėtį.

Be to, bedarbiai, neturėdami uždarbio, negali nieko pirkti, o pirkikų sumažėjimas stabdo gamybą ir didina nedarbą. Vadinasi, išeina lyg koks užburtas ratas: bedarbiai stabdo gamybą, o gamybos mažėjimas didina nedarbą. Išeiti iš šito užburto rato labai sunku.

Visame pasauly pereitų metų gale buvo skaitoma apie 28 milijonai bedarbių, o su jų šeimų nariais gal būti apie 100.000.000 žmonių. Tiek žmonių neturi nė pakankamo maisto, nė rūbų, nė kitų reikmenų.

Kredito suirimai.

Antras skaudulys, kuris pereitais metais labai suvargino pasauli, tai **kredito suirimas.** Pradedant nuo 1924 iki 1928 metų kreditas buvo labai išaugęs. Kai kurios valstybės, kaip Vokietija, Austrija, Anglija prisiskolino daug pinigų. Ypač vokiečiai ėmė pinigus, kur tik galėjo, negalvodami ar naudinga taip daug skolintis ir ar galima bus skolintus pinigus pelningai suvartoti. Už skolintus trumpam laikui pinigus jie statė puikius rūmus, tiltus, muziejus.

Perdaug išpūstas kreditas ir pasitikėjimas pereitais metais pradėjo griūti. Skolininkai pareikalavo savo trumpalaikių paskolų grąžinimo. Pirmiausia neišlaikė Austrija. Čia dar pavasarį susibankrutijo didžiausia kredito įstaiga — Kreditaustalt. Po Austrijos atėjo Vokietijos eilė. Viduvasarį sprogo viena pačių didžiausių kredito įstaigų — Danatbankas. Su juo žuvo daugybė pramonės ir prekybos įmonių, nes šitas bankas daugiausia finansavo pramonę ir prekybą. Indėlininkai puolė imti iš bankų savo indėlius. Šita panikos (nesuprantamos baimės) banga paplito ir kitose valstybėse. Kaip **ankščiau daug tikėta, taip dabar imta visiškai netikėti.**

Net ir tokia, rodos, turtinga valstybė, kaip Anglija, tapo skaudžiai krizės paliesta. Anglai kitokios išeities nerado, kaip atsisakyti nuo aukso pinigų. Juos pasekė Skandinavijos ir kitos valstybės. Iki metų galo **apie 16 valstybių atsisakė nuo aukso pinigų** ir pradėjo verstis popieriniais taip, kaip yra buvę karo metu. Žinoma, tokių pinigų vertė nukrito.

Kredito pakrikimas labai pakirto visą ūkio gyvenimą. Be kreditų negali gyventi jokia ūkio šaka, nei pramonė, nei prekyba, nei žemės ūkis. Vokietija, kuri trumpalaikių kreditų turi apie dvylika milijardų, gavo jų pratęsimą pusei metų ir dabar arba vėl gaus pratęsimą arba turės grąžinti, bet grąžinti negali. Kitos valstybės šiaip taip tęsia, bet visur didelė pinigų stoka. Daryta daug pasitarimų, susivažiavimų, konferencijų kredito reikalams aptarti, bet nieko iš to neišėjo.

Muitų karas ir muitų sienos.

Norėdamos apsaugoti savo gamybą nuo svetimos konkurencijos, ir sulaikyti pinigų išvežimą, valstybės dar pakėlė ir taip jau aukštus **muitus.** Net anglai, kurie jau apie 70 metų kaip buvo panaikinę mažne visus įvežamuosius muitus, šiemet grįžo prie muitų. Kaikurios valstybės taip pakėlė kaikurioms prekių rūšims muitus, kad įvežimas pasidarė jau nebegalimas. Pavyzdžiui, Vokietijos muitai žemės ūkio gaminiams jau beveik neleidžia išvežti Vokietijon šitų gaminių. Bet muitų pasirodė jau permaža. Kaikurios valstybės pradėjo vartoti dar kontingentavimą reiškia — leisti įvežti tik tam tikrą, nedidelį svetimų prekių kiekį. Atsirado net ir tokių valstybių, kurios nori, kad visas importas būtų atliekamas valstybės priežiūroj. Kitaip sakant, **pradėta eiti prie užsienių prekybos suvalstybinimo,** panašiai, kaip Sov. Rusijoj. Estijoj jau didesnė importo dalis valstybės rankose. Trumpai tariant, šiemet valstybės seka šūkį: gelbėkitės kas ir kaip gali! Taigi ir gelbisi kaip kas gali, maža tepaisydamos, kas iš to bus.

Amerikos Jungt. Valst. prezidentas Huveris. Vokietijos prezidento prašomas, vasarą pasiūlė atidėti vieneriems metams visų karo skolų mokėjimą. Visi sutiko, ir mokėjimai atidėta. Bet ši priemonė, iš kurios labai daug tikėtasi, mažai tepataisė sunkią ūkio būklę.

Krizė ir politikoj,— neramumų padidėjimas.

Ukio krizė užviešpatavo ir visą **politiką.** Žinoma, visa politika glaudžiai susijusi su ūkiu. Žmogaus pilvas ir kišenė, tai didžiausi politikos veiksniai. Kai tuščia ir pilve ir kišenėj, žmogus darosi labai neramus. Jis tada norėtų viską taisyti ir keisti, tikėdamas, gal tuo būdu pataisys savo būklę. Užtat pereitais metais **visose valstybėse pasidarė neramiau.** Ispanijoj įvyko revoliucija, Austrijoj buvo bandoma daryti perversmą, Vokietijoj, Vengrijoj, Pabaltijo valstybėse labai neramu.

Tolimuose Rytuose jau ir kariaujama, nors karas dar ir nėra oficialiai paskelbtas. Tautų Sąjungai nevyksta įgyvendinti taiką. Jos pastangos sutaikinti kiniečius su japonais iki šiol nieko nedavė. Reikia spėti, kad ir šaukiama naujų metų pradžioj nusiginklavimo konferencija nieko neduos. Tiesa, didžiojo karo baisenybės perdaug dar visų atminty, kad žmonės vėl lengvai pultų naujan karan. Bet jei ūkio padėtis negerės, tai visko gali būti.

Taigi pasižvalgius po pasaulį, negalima pavadinti praėjusius metus laimingais.

Lietuvoje

Ūkio krizė, kuri taip skaudžiai kankina visą pasaulį, žinoma, neaplenkė ir Lietuvos. Tik Lietuvoj šita krizė mažiau jaučiama, negu pas mūsų kaimynus, ypač Vakarų Europoj ar Amerikoj.

Bedarbių neturėjome.

Pas mus bedarbių vasarą visai nebuvo, o žiemai atėjus atsirado, bet, palyginti, nedaug. Tikro nedarbo statistikos pas mus nėra, bet manoma, jog neturinčių nuolat darbo bedarbių pas mus susirinks daugiausia du—trys tūkstančiai. Vadinasi, vienam milijonui gyventojų tenka apie vienas tūkstantis bedarbių. Tuo tarpu Anglijoj vienam milijonui gyventojų tenka apie 60 tūkstančių bedarbių, o Vokietijoj net apie 90 tūkstančių.

Nedarbo pas mus beveik nėra dėl to, kad pas mus pramonė dar nedidelė ir ji dirba beveik visa vidaus rinkai. Dirbančios eksportui pramonės pas mus visiškai maža. O dirbanti vidaus reikalams pramonė yra pakankamai apsaugota muitais ir užsienių konkurencijos nebijo. Todėl pas mus fabrikai, kokie yra, visi dirba.

Žemės ūky nedarbo būti negali, nes žemė, kiek jos yra, visa dirbama. Atvirkščiai, žemės ūkio gamybai tobulėjant, ūkis daugiau reikalauja darbininkų ir dėl to ūkininkai skundžiasi, kad darbininkas brangus ir sunku gauti.

Ūkininkuose bepinigė.

Jei kalbėt apie žemės ūkį, tai ūkininkai skundžiasi labiausia žemomis kainomis. Ir iš tikro, mūsų ūkininkui, prie dabartinių kainų, sunkiai atsieina kiekvienas centas. Bet vis dėlto, palyginus mūsų ūkininkų būklę su kitų šalių ūkininkų būkle, rasim didelį skirtumą. Mat, kitose šalyse, ypač Vakarų Europoj ar Amerikoj, žemės ūkis pastatytas komerciškai. Ten ūkininkas daug deda į ūkį kapitalo ir dėl to jis turi daug gauti. Jei tik jis mažai gauna, tai jis jau ir bankrutija. Ten ir darbas brangesnis ir mokesčiai didesni ir ūkininkas turi samdyti daugiau darbininkų. Be to, ūkininkas deda nemaža kapitalo įvairiems patobulinimams, melioracijoms. Jis turi nepalyginti daugiau skolų už mūsų ūkininką.

Pas mus dauguma ūkininkų patys su sava šeima apdirba žemę, gyvena labai kukliai, moka savo išlaidas labai apriboti ir sumažinti. Mokesčiai pas mus palyginti nedideli, ūkininkų prasiskolinimas, bendrai paėmus, dar menkas. Visa tai daro mūsų ūkininką labai atsparų visokioms krizėms. Mūsų ūkininkas moka ir su mažomis pajamomis šiaip taip apsieiti.

Žymiai pasunkėjo kreditas.

Iš įvairių ūkio šakų pas mus gal daugiausia nukentėjo prekyba, daugiausia gal dėl to, kad labai pasunkėjo kreditas. Bet prekyba pas mus nėra labai didelė.

Jei galima sakyti, kad mūsų šalis gyvena ekonominę krizę, tai ta krizė labiausia palietė *kreditą.* Susibankrutijus dideliems Vokietijos bankams, baimė apėmė ir mūsų indėlininkus. Jie puolė imti indėlius iš bankų ir daug pinigų išimta. Tik pamatę, kad bankai visus indėlius be jokių sunkumų išmoka, indėlininkai nusiramino. Tačiau išimti iš bankų pinigai vis dėlto atgal pilnai negrįžo, ir tokiu būdu jie tapo išimti iš šalies kredito apyvartos. Kreditas pasunkėjo ir dėl to, kad bankai pradėjo šykščiau kreditus duoti, reikalavo didesnių garantijų, sutrumpino paskolų terminus. Tačiau pas mus vis dėlto toli gražu nėra to, ką matom pas savo kaimynus: latvius, estus, vokiečius ir kit. Ten bankai kurį laiką buvo visiškai uždaryti, o ir atidarius indėlių vis tiek negalima buvo gauti atgal. Bankai mokėjo ir dabar tebemoka indėlininkams tik po nedidelį procentą kas mėnuo, vekselių beveik nediskontuoja ir paskolų neduoda.

Valstybės biudžetas 1931 metais, rodos, bus suvestas be deficito ir net su nedideliu pajamų perteklium.

Betriukšmingi, bet svarbūs politikos gyvenimo reiškiniai.

Politikos atžvilgiu mūsų šalies gyvenimas ėjo visiškai ramiai. Pas mus nebuvo jokių politiškų muštynių, su daugybe užmuštų ir sužeistų, kaip, pavyzdžiui, Vokietijoj, nebuvo tokių audringų, neramių rinkimų, kaip Latvijoj, nebuvo valdžios krizių. Partijų kovos nurimo.

Tiesa, ir mes turėjom dvejus rinkimus, būtent — miesto savivaldybių ir Respublikos Prezidento. Savivaldybių rinkimai praėjo ramiai ir davė, rodos, gerus miestų savivaldybių organus. Žymiausias pereitais metais vidaus politikoj įvykis, tai Respublikos Prezidento rinkimai. Kadangi nauja 1928 metų konstitucija Respublikos Prezidentas renkamas septyneriems metams ir šalies valdyme jis turi plačias teises, tai aišku, jog klausimas, kas vadovaus valstybei septynerius metus yra labai svarbus.

Tačiau kai dėl asmens, visiems iš anksto buvo aišku, jog vienas tik yra tinkamiausias šion aukštom vieton kandidatas — tai A. Smetona. Įvykę gruodžio 11 dieną rinkimai šitai visiškai patvirtino. Jis tapo visų ypatingų tautos atstovų vienu balsu išrinktas Lietuvos Respublikos Prezidentu sekantiems septyneriems metams. Jokių kitų kandidatų net nebuvo bandyta statyti.

Šitas įvykis yra svarbus ne tik tuo, kad davė prityrusį vairininką mūsų šaliai, kuris turi visų pasitikėjimą, bet dar ir tuo, jog parodė, kad pas mus politinis visuomenės suskilimas, kurs tiek pridarė žalos seniau, dabar labai sumažėjo.

Pereitais metais išleista nemaža naudingų šaliai įstatymų.

Užsienių politikos srity reikia paminėti mūsų laimėjimą Hagos tarptautiniame tribunole, kuriuo tapo atmesti lenkų reikalavimai atidaryti susisiekimą, ir *pripažinta, nors netiesioginiai, mūsų teisės į Vilnių.*

Santykiai su mūsų artimesniais ir tolimesniais kaimynais ir toliau pasiliko geri.

Bendrai imant, pereitais metais, jei palyginti kokie jie buvo kitiems ir mums, mes perdaug skųstis negalėtumėm. Jie daugiausia paspaudė mūsų ūkininkus nepaprastai žemomis žemės ūkio produktų kainomis.

Muitų sienos. Šitaip užšienio spauda vaizduoja Europos valstybių žemėlapį, išraižytą aukštomis muitų sienomis; jos žymiai gilina ekonominę krizę.

Nauja bekono supirkinėjimo tvarka.

„Vyriausybės Žiniose“ 324 nr. paskelbtos taisyklės apie kiaulių supirkinėjimą nuo 1932 m. sausio 1 d. iki 1932 m. liepos mėn. 1 dienos. Apie tai jau rašėme pereitam numery.

Supirkimo punktuose tinkamos bekonui kiaulės bus atrenkamos, įtraukiamos į sąrašus, užnumeruojamos dviem numeriais į ausis ir siunčiamos į skerdyklas. Augintojams, kiaules priimant, bus išmokama po 70 litų už kiekvieną kiaulę. o kiaulę skerdyklose paskerdus ir jos vertę nustačius, bus galutinai atsiskaitoma. Priimant kiaules supirkimo punktuose augintojams bus išduodami rašteliai, kuriuose pažymima: kiaulių skaičius, jų svoris, ausų numeriai ir supirkimo sąrašo eil. numeris.

Kainos bus mokamos už bekonus maždaug tokios, kaip pereitam numery buvo nurodyta.

Įvairios naujienos.

Nepr. Lietuva.

Mirė poetas Žalvarnis — kunigas Tilvytis.

Kūčių dieną Panevėžy, laidojant vargonininką kapinėse sakydamas pamokslą staiga mirė kun. J. Tilvytis, marijonų kongregacijos narys, žinomas poetas Žalvarnis. Panevėžy velionis pasižymėjo darbais labdarybės ir vargšų šelpimo draugijose ir buvo pramintas „ubagų karaliumi".

Jau prieš did. karą kunigas Tilvytis buvo žinomas rašytojas. Jo kuklūs eilėraščiai buvo dedami įvairiuose laikraščiuose ir vėliau atskiromis knygutėmis: „Dienelei brėkštant", ir poemos: „Daujėnai", „Per skausmus į garbę" ir „Palaimintas triūsas". Šiemet Marijonų brolija išleido jo parašytą didelį bažnytinių giesmių rinkinį.

Kun. Juozo kūnas palaidotas Marijampolėj, kur yra marijonų vienuolynas.

Blaivybės draugijos konferencija.

Prieš pat Naujus Metus Kaune, liaudies namų salėj, įvyko blaivybės draugijos metinė konferencija. Konferencija prasidėjo priešalkoholiniais kursais ir paskaitomis apie blaivinimo darbą Lietuvoj, apie bealkoholinius gėrimus ir blaivybę, apie priešalkoholinę spaudą ir t. t. Toliau sekė valdybos pranešimai, naujos valdybos rinkimai, pranešimai ir kita.

Tarp kit ko nutarta blaivybės draugijos leidžiamą laikraštį „Sargybą" paversti dvisavaitiniu ir skirti jį vien tik blaivybės ir sveikatos reikalams.

Pakelti į aukštesnius laipsnius karininkai.

Respublikos Prezidentas pakėlė į aukštesnį laipsnį 17 karininkų. Į generolo leitenanto laipsnį pakelti trys pulkininkai: karo mokyklos viršininkas pulk. Jonas Jackus, gener. štabo valdybos viršininkas Zen. Gerulaitis ir tiekimų viršininkas J. Sutkus.

Į pulkininkus pakelti trys pulkininkai leitenantai, į pulkininkus leitenantus devyni majorai, į majorus vienas kapitonas ir į kapitonus vienas leitenantas.

Autobuso katastrofa.

Gruodžio mėn. 28 d. autobusui Ka 40 Nr., besileidžiant nuo Vilkijos kalno, staiga sugedo stabdžiai. Autobusas iš vidurio kalno pradėjo smarkiai riedėti žemyn ir, pakalnėj atsimušęs į telegrafo stulpą, drožė į priešai stovintį namą. Smūgis buvo toks smarkus, kad **telegrafo stulpas visiškai nulūžo ir autobusas sudužo;** nukentėjo šiek tiek ir namas. Laimei autobusu važiavo tik šoferis Petras Greičiūnas ir kasininkas Gaučas, kurie sunkiai sužeisti.

Ties Vilkija katastrofos su automobiliais įvyksta gana dažnai. Prieš porą metų ten įvyko sunki autobuso katastrofa, per kurią palydėjo gyvybes keletas žmonių. Šiemet vienas autobusas nuslydo nuo kalno ir nuriedėjo į maluno tvenkinį. Tik laimei šį kartą katastrofa apsiėjo be aukų.

Cukraus fabrikas Marijampolėj jau baigė darbą.

Prieš Naujus Metus cukraus fabrikas Marijampolėj jau baigė savo darbą. Visi Lietuvoj išauginti runkeliai perdirbti į cukrų. Iš viso pagaminta apie **68.000 maišų cukraus.** Šiemet mūsų cukriniai runkeliai buvo mažiau cukringi kaip pernai, būtent, nepilnai 15%.

Piliakalnių priežiūra.

Prie Karo Muziejaus yra sudaryta tam tikra komisija, kuri drauge su valst. archeologijos komisija rūpinsis Lietuvos piliakalnių likimu. Piliakalnių Lietuvoj yra apie du šimtai, bet daugumoj jų riogso apleista, be jokios priežiūros.

Radviliškis jau turi burmistrą.

Antrą kartą išrinktą Radviliškio miesto burmistrą p. Liaudanskį apskrities viršininkas nepatvirtino. P. Kurnevičius burmistro padėjėju patvirtintas.

Antru kart nepatvirtinus burmistrą, juo paskirtas atsargos karininkas p. Vl. Brazauskas.

Kuo daugiau mokslo — tuo daugiau naudos!
Amerikos Lietuvių A/B. nuo 1932 m. vasario 1 d. ruošia 2 mėnesių

šoferių kursus

Mokestis už mokslą — 250 lt. Smulkesnių žinių galima gauti

Amerikos Lietuvių A/B-vėje,
Kęstučio g. 44a, tel. 40-27, 12-21, nuo 8—18 val.

Lietuviai svetur.

Apiplėšė lietuvį darbininką.

Valmieroj, šiaurės Latvijoj, pirmą Kalėdų dieną į vieną butą buvo įviliotas ir apiplėštas atvykęs iš Lietuvos lauko darbams darbininkas Jonas Meškauskas. Jis atvažiavo iš sodžiaus apsipirkti ir pateko į žinomų vagių pinkles. Meškauskui įlaužtas galvos kaušas ir išmušta kairioji akis. Jam atimta 90 latų. Meškauskas paguldytas ligoninėj. Užpuolikai suimti.

Lietuviškos vestuvės Amerikoj.

Gyvuojančios Amerikoj šv. Elzbietos lietuvių draugijos nariai surengė vienam mieste senoviškas lietuviškas vestuves. Jos buvo atliktos su visomis ceremonijomis taip, kaip kadaise būdavo atliekamos Lietuvoj. Marijampolės apskr. Šitoks savo senovišku papročių prisiminimas padarė svečiams gero įspūdžio.

Užsieniai.

Latvija rengiasi dėrėtis su Lietuva.

Latvių spauda praneša apie numatomas Latvijos derybas su Lietuva ir Estija dėl prekybos sutarčių praplėtimo. Esą numatoma tartis dėl muitų lengvatų tarpusavio prekių pasikeitime. Su Lietuva derybos numatomos sausio mėn. pabaigoj ar vasario pradžioj. Prekybos sutarčių papildymui pritariančios Lietuva ir Estija.

Muštynės bažnyčioj.

Praėjusį sekmadienį vienoj evangelikų bažnyčioj Taline įvyko didelės muštynės. Mat, tos bažnyčios parapija yra pasidalinusi į dvi dalis, kurios turi savo atskiras valdybas. Viena dalis pritaria kunigui Tenmaniui, o kita yra jam priešinga.

Sekmadienį, kun. Tenmaniui sakant pamokslą, jo priešininkai pakėlė triukšmą ir pradėjo muštynes. Tvarką grąžino policija. Kun. Tenmanis buvo rastas pasislėpęs su suplėšytais bažnytiniais rūbais.

Kovos Mandžiūrijoj nesiliauja.

Netoli Činčau miesto, pietų Mandžūrijoj, eina smarkios kovos tarp japonų ir kiniečių. Iš abiejų pusių vartojami šarvuoti traukiniai ir kitos ginklų rūšys. Abi pusės turėjo daug nuostolių užmuštais ir sužeistais. Kovos vyksta prie 20 laipsnių šalčio.

Gruodžio mėn. 28 d. sudaryta nauja tautinė Nankino vyriausybė, į kurią įeina ir kantoniečių atstovai. Vyriausybės pirmininku paskirtas buvęs kiniečių įstatimdavystės tarybos pirmininkas Liusen. Taigi, pagaliau pavyko susitarti dėl bendros kiniečių tautinės Nankino ir Kantono vyriausybės.

Audros Baltijos jūroj.

Per Kalėdų šventes Baltijos jūroj siautė labai smarki audra. Ties Liepoja paskendo laivas „Bartava". Jo įgula išgelbėta. Netoli Ventpilio užėjo ant sėklumos kitas laivas, kurio 22 žmonių įgula buvo išgelbėta. Per audrą jūroj žuvo keli žvejai.

Piršlys: Paskutinį kartą sakau tau, Maryte, prauskis su **„Florance"**

„JAUNYSTĖS" MUILU,

— kitaip jokiu būdu aš tau kavalierio nesurasiu...

Trumpai apie viską.

LIETUVOJE.

— **Naujų Metų proga p. Valstybės Prezidentas kalbės Valstybės Radiofone. Prezidento kalba bus perduodama per radio sausio mėn. 1 d. 18 val. 30 min.**

— **Susisiekimo ministerija rengiasi suvalstybinti autobusų susisiekimą, tuo tarpu bent kai kuriuose ruožuose. Pirmiausia manoma paleisti valdiškus autobusus Kauno — Zarasų ruože.**

—**Vyriausiojo štabo I skyriaus viršininkas gen. št. pulkininkas Griganavičius paskirtas 4 pėst. D. L. K. Gedimino pulko vadu.**

— **Kauno miesto savivaldybės sąmata 1932 mt. subalansuota be deficito viso 8.107.690 litų. Pereitais metais faktinų išlaidų Kauno miestas turėjo 9.530.090 litų.**

— **Gruodžio mėn. 29 ir 30 d. Kaune įvyko jaunimo organizacijos „Jaunosios Lietuvos" skyrių atstovų metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo keli šimtai atstovų. Suvažiavime buvo svarstyta: įstatų pakeitimas, kongreso sušaukimo klausimas ir kita.**

— **Kalėdoms išėjo naujas Lietuvos evangelikų dvisavaitinis laikraštis „Srovė", leidžiamas Kaune. Laikraščio kaina metams 3 litai.**

— **Per Kalėdų šventes Kauno policija už girtavimą ir triukšmo kėlimą surašė 61 protokolą. Daugumai triukšmadarių teko išsipagirioti policijos daboklėje.**

— **Ukmergės miestas padovanojo vietos kariuomenės įgulai gražų 6.800 kvadratinių metrų ploto sodną. Ryšy su tuo Ukmergės miesto savivaldybė įteikė krašto apsaugos ministeriui atatinkamą adresą.**

— **Tarp Baisogalos ir Gimbogalos stočių Kūčių dieną traukinys suvažinėjo ėjusią linija senutę, apie 100 metų amžiaus.**

— **Nors ir silpnas per Nemuną ledas, bet kontrabandininkai mėgina juo įvairius daiktus gabenti iš Lietuvos ir į Lietuvą iš Vokietijos. Prieš Kalėdas buvo pastebėti du tokie mėginimai rogėmis vežti daiktus. Kontrabandininkai nesulaikyti pabėgo, paskandinę roges su vežtais daiktais.**

OKUP. LIETUVOJE.

— **Vilniun atvyko iš Balstogės vaivadijos ir pradėjo eiti pareigas naujai paskirtas Vilniaus apskr. viršininkas (starosta) V. Kovalskis.**

— **Vilniaus teismas pasmerkė pakarti du Braslavo apskr. gyventojus Bergelį ir Sadauską, kurie žiauriai nužudė grįžusį iš Latvijos savo draugą.**

LIETUVIAI SVETUR.

— **Argentinos vyriausybė mano išsiųsti apie 400 žmonių kaipo nepageidaujamą svetimą gaivalą. Būsią ištremti anarchistai, komunistai ir baltųjų vergų pirkliai, kurie dabar laikomi suimti. Tarp suimtųjų yra keliolika ir lietuvių.**

— **Skilo Amerikos lietuviai komunistai. Iš centro išgyvendintieji vadai su Prūseika priešaky išleido naują laikraštį „Naujoji Gadynė", kuriame smarkiai puola savo priešininkus su Bimba priešaky. Manoma, kad abi įsikarščiavusios komunistų srovės daug savo patamsių atskleis.**

— **Amerikos lietuviai gydytojai yra susibūrę į atskirą draugiją, kuri seniau buvo labai veikli ir leido populiarų sveikatos klausimais laikraštį. Dabar draugija pradėjo vėl aktingiau veikti ir suruošė eilę paskaitų.**

— **Nesenai sukako 45 metai didžiausiai Amerikos lietuvių susivienijimo organizacijai SLA. Jubiliejus pažymėtas paskaitomis ir koncertais. Jubiliejų paminėjo ir minėtos organizacijos leidžiamas didelis laikraštis „Tėvynė".**

— **Hartforde, Amerikoj, pasmerkti mirti du lietuvjai A. Klimas ir V. Petraitis, kurie nužudė vieną pirklį. Mirties bausmė jiems pakeista kalėjimu iki gyvos galvos.**

UŽSIENIUOSE.

— **Nuo sausio mėn. 1 d. Latvijoj sumažinamos algos valdininkams nuo 3 iki 20% atsižvelgiant į kategoriją. Seimo atstovams algos sumažinamos 13%.**

— **Rygos dailės teatras, kuris šią vasarą smarkiai apdegė, jau atstatytas. Per Kalėdas atstatytame teatre jau buvo vaidinama.**

— **Latvijoj pasirodė apyvartoj padirbtų banknotų 50 latų vertės. Banknotai padirbti taip vykusiai, kad Latvijos bankas, nežiūrėdamas nuostolių, pasiryžęs išimti iš apyvartos visus 50 latų banknotus.**

— **Silezijoj nukrito į gilų griovį automobilis su aštuoniais keleiviais. Keturi keleiviai užsimušė vietoj, du sunkiai susižeidė ir tik dviem stebuklingai pavyko išeiti iš katastrofos sveikiem.**

— **Kūčių dieną Berlyne pasikartojo maisto parduotuvių užpuolimai. Keliose vietose policija su užpuolikais susišaudė.**

— **Bedarbių skaičius Vokietijoj dar padidėjo ir jau prašoko penkis milijonus. Paskutinėmis gruodžio mėn. dienomis Vokietijoj buvo 5.350.000 bedarbių.**

— **Gruodžio mėn. 30 d. Budapešto radio stotis perdavė paskaitą iš Lietuvos muzikos istorijos. Paskaitą laikė Lietuvos generalinis konsulas Vengrijoj.**

— **Per Kalėdas Rumunijoj buvo daug gaisrų. Sudegė teatras, du viešbučiai ir keletas namų. Nuostolių padaryta keliems milijonams litų. Spėjama, kad gaisrai kilo dėl padegimų, norint gauti apdraudimo premijas.**

— **Italijoj autobusas susidūrė su traukiniu. Per katastrofą keturi keleiviai buvo užmušti ir 3 sunkiai sužeisti. Pernai arti tos vietos automobilio katastrofoj irgi žuvo 4 keleiviai.**

— **Kipro salos gubernatorius užtikrino vietos gyventojams pabaudą daugiau milijono litų sumoje padengti nuostoliams, kurie buvo padaryti per šį rudenį įvykusias riaušes.**

— **Pasibaigė derybos tarp Persijos ir Turkijos dėl sienos išlyginimo tarp tų valstybių. Ryšy su kurdų įsiveržimais į Turkiją, teritorija ties Ararato kalnų atiduodama Turkijai.**

— **Prieš rinkimus Sirijoj, kuri yra Prancūzijos protektorate, įvyko smarkių susirėmimų tarp monarchistų ir respublikonų. Damaske, Beirute ir kitose vietose buvo keliasdešimts užmuštų ir keli šimtai sužeistų.**

— **Johannensburge, Pietų Afrikoj, sudegė dalis universiteto rūmų. Žuvo daug brangių istorinių dokumentų. Nuostoliai labai dideli.**

— **Ties Buffalo, Amerikoj, traukinys užvažiavo ant automobilio, kuriuo važiavo 7 žmonių šeimyna. Visi keleiviai žuvo; automobilis sutriuškintas.**

— **Springfielde, Jungtinėse Amerikos Valstybėse sudegė didelis viešbutis. Per gaisrą žuvo 17 žmonių ir du smarkiai apdegė.**

— **Čili valstybėj sustreikavo salietros kasyklų darbininkai. Streikininkai puolė ramumui palaikyti atsiųstus kareivius ir 11 jų užmušė.**

Dėkodami už pereitais metais mūsų firmai išreikštą palankumą, metams keičiantis savo gerbiamiems prekybiniams draugams linkime laimingų, sekmingų

1932 m.

LIETUVOS-LATVIJOS TEPALŲ PREKYBOS BENDROVĖ,

Kaunas, Kęstučio g-vė 38 Nr. Telefonai 11-65 ir 20-96 Nr. Nr.

Tu klausi — kodėl aš šiandieną ramus?
Atsakymas trumpas — todėl, kad namus
Spėjau gerai ir laiku aš apdrausti...
Tau patariu irgi ilgiau nebesnausti.
K. Ribikauskas,- Agentūra Apdr. D-jos „Lietuva"
DRAUDŽIA: nuo ugnies — visokį turtą, nuo nelaimingų atsitikimų — gyvybę; taipogi transportus.
Kontora Kaune, Laisvės al. 32, tel. 557 (kleme med. name)

Ūkis, pramonė, prekyba.

Javai.

Užsienyje. Iš Anglijos pranešama, kad ten galutinai nusistatyta leisti įvežti iš užsienio tik 15 nuošimčių kasmet suvartojamų kviečių. 70 nuošimčių visų suvartojamų kviečių bus perkama Didž. Britanijos dominijose (Kanadoj, Australijoj ir kitur), o 15 nuošimčių Anglija turi savo kviečių. Šis projektas žymiai siaurina laisvą kviečių prekybą. Tačiau kainas jis kol kas paveikė mažai. Kviečiai veik nepasikeitė, o rugių, miežių ir avižų kaina gruodžio mėn. gale krito 40 — 50 ct. už centnerį. Ypatingai žema avižų kaina — tik 8 lt. už centnerį.

Lietuvoje. Prieš Kalėdas turgai buvo gana gyvi, o po Kalėdų jų veik nebuvo dėl blogo oro ir neišvažiuojamų kelių. Prieš Kalėdas kiek gyvesnė buvo kviečių prekyba ir jų kainos kiek pasitaisė — lig 14 — 15 ir net 15 su puse litų už centn. Pas kai kuriuos ūkininkus jau baigiasi rugių atsarga. Tačiau rugių prekyba dar silpna. Miežių kaina tvirta, o avižų taip pat silpna. l

Gyvuliai.

Užsienyje. Gruodžio mėn. 21, 22 ir 23 d. gyvulių kainos kiek pagerėjo. Tačiau labai mažai, vos 2 — 3 lt. centneriui gyvo svorio. Kiek daugiau pakilo veršių kaina — 5 — 6 litais už cntn. Tvirtėja ir kiaulių kainos. Vokiečių laikraščiai praneša, kad prieš pat Kalėdas Frankfurte buvo parduota 270 lietuviškų kiaulių. Jų rūšim vokiečiai patenkinti ir jas giria.

Lietuvoje. Gyvulių turguose nesimato didelio gyvumo, nes didesnė pusė gyvulių jau išparduota. Tarp ūkininkų dabar yra daug kalbų dėl naujai paskelbtų kainų bekonui. Ant popierio išeina, kad kaina bekonui sumažinta 30 — 35 lt. už centnerį gyvo svorio. Tačiau tai tik ant popierio, nes senai jau niekas po 90 ir 85 litus už bekono cntn. nemokėjo. Naujai paskelbta kaina mažai skiriasi nuo faktiškai mokėtos paskutiniu laiku kainos. Tad iš tikrųjų ūkininkai mažai nustos dėl kainų sumažinimo; gal net išloš, nes daugiau bus priimama kiaulių ir tinkamiau jos bus rūšiuojamos. Nors bekono ir kiaulių kaina pas mus dabar dar sumažinta, bet vis tik ji beveik perpus aukštesnė, negu užsieny. Skirtumą, kaip ir anksčiau, primokės Iždas, kaipo pašalpą ūkininkams.

Prekyba.

Prieš Kalėdas prekyba buvo gana gyva. Tačiau, *maisto produktų* kainos nei prieš Kalėdas, nei Kalėdų metu, nei po Kalėdų nepasitaisė. Ypatingai žema kaina kumpiams — nuo 2 lig 2 lt. 20 ct. už klgr. Susilpnėjo kaina ir kiaušiniams. Šiemet ypatingai daug parduodama mažų kiaušinių. Jie parduodami po 15 — 17 ct. už štuką. Dideli kiaušiniai parduodami po 28 — 30 ct. už štuką. Tad. vidutiniška kaina išeina 22 — 23 ct. už štuką. Švenčių metu susilpnėjo ir sviesto kaina. Geriausias sviestas parduodamas po 5 lt. už klgr., o šiaip sviesto kaina svyruoja nuo 4 ligi 5 lt. klgr. Žema taip pat mėsos kaina. Galvijenos klgr. parduodamas nuo 1 lt. 20 ct. ligi 1 lt. 50 ct.; aviena 1 lt. 50 — 1 lt. 60 ct.; šiek tiek brangiau mokama už veršieną — 1 lt. 80 ct. — 2 lt. klgr. Palyginti ne bloga žuvų kaina; didelės žuvys parduodamos po 2 — 4 lt. už klgr. Prieš Kalėdas kiek pasitaisė naminių paukščių kainos; vis dėlto jos žemos; žąsis — nuo 4 lig 8 lt., antys — 2 — 4 lt., vištos 3 — 5 lt. Tačiau, naminių paukščių sezonas jau baigiasi.

Kalėdų metu paprastai gerai sekasi *brangenybių prekybai.* Šiemet tų prekybininkų reikalai silpnoki. Nežiūrint to, kad auksas ir sidabras, kaip žaliava, žymiai pabrango, aukso ir sidabro dirbiniai atpigo. Mat, auksakaliai pigiau šiemet skaito už savo darbą. Vidutiniškai už aukso dirbinius skaitoma 7 lt. už gramą. Sidabro dirbiniai maždaug 70 kartų pigesni, t. y. apie 10 ct. už gramą. Tačiau, ši kaina, žiūrint darbo, būna ir aukštesnė.

Ryšy su kainų kritimu taip Kaune, taip kituose Lietuvos miestuose žymiai sumažėjo *sklypų spekuliacija.* Dar nesenai Kauno centre (Laisvės alėjos rajone) už sklypo kvadratinį metrą reikalavo lig 500 lt. Dabar ta kaina nukrito veik dvigubai.

Tačiau, pirkliai mano, kad didžiausia dabartinio laiko prekybos yda yra ne žemos kainos, o tai, kad *skolininkai labai blogai moka skolas.* Dėl to vis daugiau ir daugiau firmų atsiduria sunkioj padėty.

S. Laptevas.

Svarstomi linų reikalai.

Linai seniau sudarė svarbią mūsų eksporto šaką, tačiau dabar jų kainos tiek nukrito, kad ūkininkas iš linų turi visai maža pajamų. Už gerą linų ZK markės toną pirmiau mokėdavo 37½ anglų svarų, dabar už tokius pat linus mokama tik 20 svarų, o blogesnių linų visai neišsimoka nei pirkti nei parduoti.

Dėl tokių žemų kainų ūkininkai linų negali parduoti. Apskaičiuojama, kad esant geresnėms sąlygoms, **būtų galima eksportuoti 15.000 — 18.000 tonų linų.** Kitais metais būdavo taip, kad linai bendrai išsimokėdavo, nes jei pluoštas būdavo pigesnis, tai sėmenys brangios. Bet šiemet ir sėmenys ir pluoštas yra pigus.

Norėdama esamas linų atsargas padėti išleisti rinkon, **vyriausybė dabar svarsto tam priemones.** Todėl galimas dalykas, kad linų prekyba netolimoj ateity pagyvvės.

Supirkinėja lašinines kiaules.

„Maisto" akc. bendrovė jau pradėjo pirkti lašinines kiaules visuose bekoninių kiaulių supirkinėjimo punktuose. Kiaulės bus perkamos iki sausio mėnesio pabaigos. Už perkamas kiaules bus mokamos šitokios kainos: nuo 120 klgr. iki 150 klgr. sunkumo — 50 litų vienam centneriui gyvo svorio ir virš 150 klgr. svorio — 55 litai.

Lašininių kiaulių pirkimo terminas trumpas. Dėl to ūkininkai, kurie turi nupenėtų kiaulių, turėtų pasiskubinti jas parduoti.

Tvirtos kainos sviestui ir bekonui.

Šiomis dienomis Ministerių Kabinetas svarstė sviesto ir kiaulių kainų klausimą. Nutarta sviesto kainas iki 1932 metų gegužės mėn. 1 d. palaikyti šitokioj aukštumoj:

I rūšis — 4 lt. 60 ct., II rūšis — 4 lt. 40 ct. ir III rūšis — 4 lt. kilogramui. Bet primokėjimas negali būti didesnis, kaip 40 centų už kiekvieną kilogramą.

Kiaulių kainos ligi 1932 metų birželio mėn. 30 d. bus palaikomos šitokios: I rūšies bekoninės kiaulės — 60 lt., II — 55 lt. ir III — 50 lt. vienam centneriui.

Smulkios ūkiškos naujienos.

— Nuo Naujų Metų pakelti muitai kai kurioms prekėms: pietų vaisiams, žuvų konservams, silkėms, laikraštiniam popieriui, skardai, šilkiniams dirbiniams, kokliams ir kitoms prekėms.

— Pinigų apyvarta Kauno biržoj iš metų į metus didėja. Per 1930 metų 10 mėnesių apyvarta siekė apie 63 milijonus litų, o šiemet per tą patį laiką daugiau kaip 107 milijon., tai yra padidėjo 70%. Daugiausia apyvartos padaryta doleriais. Toliau seka anglų svaras ir vokiečių markės.

— Šiemet tranzitas per Lietuvą žymiai padidėjo. 1930 metais per 9 mėnesius buvo pergabenta per Lietuvą 330.108 tonos prekių, o šiemet per tą patį laiką — 821.855 tonos, tai yra pustrečio karto daugiau.

— Mūsų valstybės iždas iki gruodžio mėn. 8 d. buvo gavęs pajamų 303 milijonus litų, tai yra 92% visų biudžeto numatytų pajamų. Išlaidų iki to laiko buvo bemaž 292 milijonai litų arba 89% visų biudžete numatytų išlaidų. Taigi, biudžetas tai dienai subalansuotas su 11 milijonų litų perteklium.

— Pernai Lietuvos įmonėse buvo įdėta 64,6 milijonai litų užsieninio kapitalo, kurio didžiausia dalis yra elektrotechnikos įmonėse. 1927 metais svetimo kapitalo Lietuvoj buvo investuota 39 milijonai litų.

Vieni bankrutuoja, kiti piečiasi.

Gyvenamasai sunkmetis gana skaudžiai atsiliepia mūsų muilo pramonei. Kelios įmonės jau užsidarė. To galima buvo senai laukti, kadangi nedideliame mūsų krašte muilo fabrikų, palyginti, turėjome labai daug. Užsidarė, žinoma, jauniausios ir silpniausios įmonės. Tuo tarpu stipresnieji fabrikai ne tik laikosi, bet dar rodo palinkimo plėsti ir tobulinti savo gamybą.

Antai, S. Vislickio muilo fabrikas kurs gyvuoja jau 78 metus, pastaruoju laiku įsigijo naujų, geresnių mašinų, norėdamas pagerinti ir pagreitinti savo gamybą. Kalbamasis fabrikas, kaip žinoma, gamina skalbiamąjį muilą vardu „Saulė" su dviejų liūtų ženklu. Šitą muilą S. Vislickio įmonė gamina, pasinaudodama Anglijoje gautu receptu, kur muilas vardu „Saulė" turi nepaprastai didelį pasisekimą. Įmonės savininkas mano, kad jo gaminamojo muilo vartojimas nesumažės, bet eis didyn, neveizint į dabartinį sunkmetį, kadangi to muilo pasisekimas ir įsigalėjimas yra atsiektas ilgu ir rūpestingu darbu.

Ką neša ūkininkui ateinantieji metai?

Įžengiame į Naujuosius 1932 metus. Ta proga pažiūrėkime, kokie buvo mums ūkininkams besibaigiantieji metai ir ką žada Naujieji.

Jei neskaityti karo metų, kada iš ūkininko buvo visa kas prievarta atiminėjama ir arba nieko nemokama arba primetama tik kokis grašis, ir neskaityti 1928 metų skaudaus nederliaus šiaurės Lietuvoje, tai *pergyventi 1931 metai bus bene patys sunkiausi.* Jie buvo sunkūs nė dėl to, kad būtų buvęs blogas derlius, bet dėl visai kitokių priežasčių.

1931 m. pas mus įvairių augalų daugumas užaugo arba gerai arba vidutiniai. Vieni rugiai davė prastoką derlių. Daugiau *bėdos padarė ligi tol negirdėtas kainų kritimas mažne visiems žemės ūkio gaminiams,* — grūdams, sviestui, mėsai, kiaušiniams ir kit.

Šitas kainų kritimas prasidėjo dėl to, kad pasaulis įvairių produktų prigamino daugiau nei gali suvartoti. Atsiradus produktų pertekliui, negalėjo likti aukštos jų kainos. Pirmiausia krito grūdų kainos, o vėliau ir sviesto, sūrio, mėsos, cukraus ir kt. Štai, pavyzdžiui, Anglijoje už 480 angliškų svarų Australijos kviečių 1913 m. (prieš karą) buvo mokama 37 šilingai, 1926 m. 57 šilingai, 1929 m. 46 šilingai, 1930 m. spalių mėn. 29 šil. ir 1931 m. rugsėjo mėn. tik 19 šilingų. Vadinasi, palyginti su prieškariniais laikais, *kviečiai pasaulinėse rinkose atpigo mažne perpus* ir lygiai tris kartus palyginti su geresniais pokariniais metais.

Mažne to paties likimo susilaukė ir mėsos kainos. Kiek geriau laikėsi tik sviesto kainos, bet ir tos antroje 1931 m. pusėje pasidarė mažesnės už prieškarines. Štai, už anglišką centnerį Naujosios Zelandijos sviesto Londone buvo mokama: 1913 m. — 119 šilingų, 1926 m. — 172 šilingu, 1929 m. — 178 šilingai, 1930 m. spalių mėn. — 126 šilingai ir 1931 m. rugsėjo mėn. 117 šilingų. Tokiu būdu, praėjusį rudenį sviestas Anglijoje pasiekė prieškarinę kainą; metų pabaigoje jo kaina dar kiek krito, svarbiausia dėl Anglų svaro (anglų pinigų) vertės sumažėjimo. Vis dėlto sviesto kaina laikosi tik truputį žemesnė už prieškarinę.

Svarbiausia žemės ūkio produktų kainų kritimo priežastis yra, kaip nurodyta, produktų perteklius. Bet čia yra ir kitokių kaltininkų. Vienu iš svarbiausiųjų to reiškinio kaltininkų tenka laikyti tuos neregėtai aukštus muitus, kuriais įvairios šalys save apsitveria nuo kitų kraštų produktų įvežimo. Muitų kėlime pirmą smuiką griežia Vokietija, o ją seka daugybė mažesnių ir didesnių valstybių. Buvo laikas, kada Vokietija visai neturėjo įvežamiems į ją produktams muitų. Praėjusio šimtmečio pabaigoje jie buvo įvesti, bet nedidžiausi; pirmaisiais metais po karo jų vėl nebuvo. Pradėjo juos įvesti 1925 m.; metai iš metų jie buvo didinami ir dabar, įvežant į Vokietiją produktus, *dažnai muito daug daugiau reikia sumokėti kaip vertas pats produktas.*

Palyginti su prieškariniais laikais, Vokietijos muitai grūdams pakilę 4 — 5 kartus, o sviestui ir mėsai — 2 — 2½ kartų. Tokių muitų pasėka yra ta, kad Vokietijoje ir daugely kitų kraštų gyvenimas yra labai brangus; daug neturtingesniųjų žmonių nepajėgia įpirkti mėsos, sviesto, sūrio ir pusbadžiu gyvena arba valgo netikusius ir nesveikus produktus.

Iš stambesniųjų valstybių Anglija žemės ūkio gaminiams muitų neturi. Tačiau, kada į ją suplaukia mažne iš viso pasaulio produktai, jų čia atsiranda perdaug, ir kainos laikosi žemos.

*

Ūkininkas už visą ką šiuo metu gauna labai žemas kainas; tuo tarpu mažne viskas, ką ūkininkas perka ir atlyginimas darbininkams, dar pasilieka brangūs. Dėl to ūkininkui labai sunku suvesti galus su galais, ir jis vargsta arba, kaip kiti sako, „gyvena krizės metus".

Kiekvienam ūkininkui rūpi žinoti, kaip ilgai tokie sunkūs laikai tęsis ir kada įvyks pasikeitimų geron pusėn. Netenka abejoti, kad *ateinančiais metais žymaus pagerėjimo neįvyks: produktų perteklius yra toks didelis, kad ūmai jis išnykti negali.* Be to, didžiulius muitus įvedusios valstybės ne greit prablaivės ir muitus ims mažinti. Dėl to žemos kainos dar pasiliks ir sekančiais metais...

Nėra blogo, kuris neišeitų į gerą — sako lietuviška patarlė. Ne be naudos, bent mums, išrodo, išeis dabar pergyvenami „sunkmečiai". Mat, kada produktams kainos krinta, tai jos krinta ne tik pas mus, bet ir kituose žemės ūkio kraštuose. Jei mums kai kurių produktų gamyba darosi nuostolinga, nuostolinga ji esti ir kitiems. Kadangi kitų kraštų daugumoje žemė yra brangesnė, darbininkas brangesnis, ūkininkai turi daugiau skolų ir daugiau turi mokėti mokesčių, ten žemas produktų kainas sunkiau yra ūkininkams pakelti kaip mums. Kada jiems sviesto, mėsos ar kiaušinių gamyba darosi nuostolinga, jie imasi ko kito arba bent šių produktų gamina mažiau.

Tokį reiškinį mes šiuo metu matome kiaulienos gamyboje. Kada mes pradėjome bekonus auginti ir vežti Anglijon, mes su jais užėmėme vieną iš paskutinių vietų. Už mus daugiau jų eksportavo Irlandija, Kanada, Švedija, Olandija, Danija, Lenkija, visos Pabaltės valstybės ir t. t. Kada kainos bekonui krito, daug valstybių pradėjo jų gamybą mažinti, o mes vis didinom. Štai šios vasaros pabaigoje jau mes buvome pralenkę visas Pabaltės valstybes (Latviją, Estiją, Suomiją), Kanadą, Švediją, Olandiją, Irlandiją. *Už mus daugiau bekono vežė tik Danija ir Lenkija. Metų pabaigoje jau mes pralenkėme ir Lenkiją ir bekono tiekime Anglijai užėmėme antrą vietą.* Maža to, iš Anglijos ateina žinių, kad ir Danija pastaruoju laiku pradėjo vežti labai jaunų, vos 75—80 kilogr. sveriančių kiaulių. Vadinasi, ir Danai nori turimas kiaules greičiau išparduoti ir kiaulių ūkį susiaurinti. Mes dar tuo tarpu kiaulienos išvežimą vis didiname. Tokiu būdu, žemos kiaulienos kainos mums iš dalies išeina į gerą, nes mes nukonkuruojame visą eilę valstybių. *Kada daugelis šalių kiaulių auginimą susiaurins, kiaulienos kaina neabejotinai pakils ir mes turėsime iš kiaulių ūkio gražios naudos.*

Kiaulių kainų pakilimo jau galima laukti netolimoj ateity. Panašų reiškinį pastebime ir pieno produktų ir kiaušinių gamyboje. Ir čia kai kas pradeda siaurinti gamybą, nes žemoms kainoms esant, ji jiems darosi nuostolinga. Sviesto, mėsos, kiaušinių kainos taip pat turės pakilti, tik gal būt ne taip greit, kaip kiaulių ir kiaulienos.

Tokiu būdu, *pro tamsius vargingos ūkininkui dabarties rūkus matyt ir šviesesnė ateitis.* Ateinantieji metai didelių atmainų, išrodo, dar neatneš, bet, jei nebus pas mus nederliaus, jie bus lengvesni už praėjusius. Žymesnis pagerėjimas ateis tik vėliau. Dabar mes turime kiek susiaurinti savo išlaidas, pasistengti daugiau produktų parduoti, kad ir blogomis kainomis, daugiau padirbėti, ir mes sunkius metus pergyvensime ir susilauksime geresnių.

Ūkin. J. K.

Gyvulių akušerija.

(Tąsa. Žiūrėk Nr. 50).

Normalus bus gimdymas, kada vaisius taisyklingoj padėty, tada gali būti nereikalinga ir pagelba. Taisyklingos dvi padėtys: eina pirmagaliu sykiu abi kojukės ir ant jų galva, arba pasturgaliu su abiem kojukėm vartuose. Prie taisyklingos padėties netinkama pagelba dažnai tik apsunkina gimdymą. Blogai daro, kas praplėšia pasirodžiusią pūslę; išbėga skystimas ir gimda suspaudžia vaisių. Tada vaisių sunku pasukt, atitaisyt. Antra, vaisius gimdoje gyvuoja motinos krauju per bambą. Išleidus skystimus bambos kraujinė gysla gal būt suspausta ir vaisius užtrokš. Ne ką darysi, kada pirm laiko trūksta pati pūslė.

Prie taisyklingos padėties vaisius gali būti per didelis; tada tampymų laikotarpiais reik padėt traukimu. Nepajėgiant ištraukt 4 — 5 vyrams, reik jau *vaisių piaustyt.* Išlupimas arkliais ar vindu greičiausia padarys motinai galą. Jei išbėgs vandens, brinksta, reikia patept gimdymo takus kokiais nors glitumais. Tinka *sėmenų nuoviralas,* aliejus, muilytas šiltas vanduo; *kreolino skiedinys* glitina ir sykiu dezinfekuoja.

Sunkus gimdymas, kada motina silpna, sena, liguista, nepajėgia tampymais išstumt, nors vaisiaus padėtis ir taisyklinga. Sunkus ir net visai negalimas be pagelbos pagimdymas, kada vaisius netaisyklingoj padėty: *užsisukę kojos ar galva, arba skersas.* Pasitaiko, ypač pas karves, gimdos užsisukimas, arba gimdos kaklėlio (žiočių) susitraukimas. Tada, aišku, pati viena motina pagimdyt negali; prie smarkių tampymų plyšta gimda.

Prie netaisyklingos padėties svarbiausia *netraukt už kojų, kol neatitaisyta galva;* taipogi *netraukt už galvos, kol neatitaisytos kojos.* Rašai, šneki, o visgi tas daroma. Susirinks kaimynai, vyrai lupkim. Kartais taip sugadina, kad ir gydytojas negali jau pagelbėt. Kol vaisiaus maišas netrūkęs, lengva per jį atitaisyt netinkamą padėtį, nes vaisius plaukioja skysčiuose. Galima bandyt paspaust akis ar vaisiaus tarpnagį, ima judėt ir pats atsitaiso į taisyklingą padėtį.

To nejvykus, reik vaisių stumt atgal, kad būt daugiau vietos atsukt sprandą su galva ar ištiest kojas. Lengviau dirbt, kada motina stačia ir pirmagalys žemiau. Kad privertus karvę atsistot, reik parodyt šunį, rėkt į ausį, lašyt šaltą vandenį ant pakaušio. Jeigu visai jau nėr pajėgų, žinoma, neatsistos. Kad negultų, galima po pilvu pakišt lentą, atrėmus abu galu. Jeigu gulinti tampymais neduoda atstumt, reik apverst ant kupros, bet tokioj padėty laikyt ne daugiau *10 minučių,* kurių pilnai pakaks atstūmimui.

Jeigu ankšti vartai, o galva guli ant kelukų, tada negalima ištraukt. Reik kojukes pastumt kiek atgal, kad galva atsidurtų ant kojukių plonumos ir galvą išliuosuot pirmyn iš vartų ankštumos. Toliau gal sudaryt kliūtį klubai; reik traukiant vienam, suėmus veršį, vartyt. Atsitinka, kad vaisius vidutinis, o pasturgalį negalima ištraukt. Tada reik po vaisiaus pilvu įkišt giliai ranka ir apčiuopt ar neatsiremia paskutinės kojukės, ištiestos po pilvu įkišt giliai ranką ir apčiuopt ar neaplupus pirmagalį, nupiaut arčiau prie juosmens; odos maišą užrišt, pasturgalį nustumt; už kojų bus lengva ištraukt.

Jeigu guli skersas ir pasiekiamos visos kojos, atsiminkit ir kitiems pasakykit, kad *visados reik traukt už pasturgalinių kojų;* nekliudys darbo galva. Ištraukus užpakaliu iki pusei, nereik sustot, nes prisispaudžia prie vartų bambos gysla ir vaisius gali užtrokšt.

Jeigu motina tamposi ir nieks nesirodo, tai įkišus ranką, prie vaisiaus prieit negalima. Jei makšty pražambiai *raukšlės,* reiškia užsisukus gimda. Tokiais atsitikimais motiną paguldyt ant kupros ir vartyt ant šonų, o ranką įkišus, kaip galint giliau, reguliuot gimdos padėtį. Sunku viską aprašyt, bet kam sykį nusiseks, tai kitą syk bus jau lengva atsukt gimdą.

Jei raukšlių nėr, tik įėjimas į gimdą uždarytas, tai žiotys susitraukę. Reik leist šiltoką vandenį, šildyt kryžių. Jeigu negelbės, tai vieną pirštą praskverbt per žiotis, paskui antrą, trečią ir visus. Kraipant masažuot. Užtrunki kaip kada ir valandą kitą, ir jeina į gimdą visą ranka. Tada susitraukimas pradeda atsileist, ir gimdymas įvyksta.

Vet. gyd. *A. Brundza.*

Gydytojų rekomenduojamas išmėgintas vaistas nuo kosulio ir kvėpuojamųjų organų skaudėjimų

KOSULYN

Karvės amžius ir pieningumas.

Karvė nors mažai, bet auga ligi 6 metų. Tam augimui ji sunaudoja gana daug maisto. Todėl karvės ligi ketvirto veršio pieno duoda ne pilnai, kiek jos galėtų duoti, ir veršiai esti dar silpnesni, negu paskesnieji.

Paprastai su 4 — 6 veršiu karvė prieina aukščiausio pieningumo ir geriausių veršių, o paskui pradeda pamaži pieningumas mažėti. Bet gerose sąlygose aukštas pieningumas gali nusitęsti ir vėlyvesniam amžiui.

Pavyzdžiui, J. Hooveris Amerikoje ištyrė 800 karvių įvairiame amžiuje. Jo tyrimų daviniai suvesti šioje lentelėje:

Karvių amžius, metų	Kiek karvių ištirta	Vidut. viena karvė davė pieno kg.	Karvių pieningumas %	Vidutiniai viena karvė davė sviesto kg.	Sviesto kiekis %
2	278	3.042	70	153	73
3	126	3.400	82	163	81
4	112	3.733	91	204	94
5	91	3.729	91	200	92
6	60	3.851	94	209	96
7	47	4.095	100	216	100
8	29	3.971	97	210	97
9	25	3.954	97	216	100
10	11	4.031	98	211	97

Iš šito Hooverio tyrimo matyt, kad gana aukšto pieningumo ir sviesto kiekio karvės pasiekia, kada joms sueina 4 metai ir aukščiausio pieningumo pasiekia, kai sukanka 7 metai. Paskui pieningumas gana gerai laikosi ligi 10 metų. Gaila, kad senesnių karvių netyrė.

Pearla tyrimuose aukščiausį pieningumą turėjo karvės 11 — 12 metų, o paskui pradėjo pamaži kristi.

Ščekin-Krotovo tyrimuose karvės aukščiausį pieningumą turėjo 8 — 9 metų. Paskui pamažu krito, o 11 — 13 metais vėl pakilo ligi aukščiausios normos.

Todel senas karves, jei tiktai jos yra sveikos, nereikia skubintis mėsai parduoti. Jei jos ir pradeda mažinti pieningumą, tai dar jos gali vesti labai gerus veršius. Kurios karvės buvo pieningos, tai jos verta ilgiau palaikyti, kad gavus daugiau veršių.

Žinoma, kuri karvė turi blogus dantis ar turi kokią nors ligą, ypatingai vidurių ligą, kuri mažina pašarų virškinimą, tai tokios karvės ilgiau neverta laikyti, nes ji blogai pašarą apmokės ir veršiai jos gali turėti tą pat prie ligos palinkimą.

Is. Ks.

Gyvulių laikymas tvartuose.

Žiemą gyvuliams daugiausia laiko tenka praleisti tvartuose. Tvartas privalo būti nepersaltas ir nepertamsus. Šaltas tvartas yra negeras, nes jame gyvulys netik šąla, bet ir liesėja. Melžiamos karvės, laikomos šaltame tvarte, mažiau duoda pieno. Veršingos negali tinkamai auginti veršių ir kartais net išsimeta. Darbo gyvuliai liesėja ir silpnėja. Šaltuose tvartuose gyvuliai reikalauja daug daugiau pašaro. Mat, kaip žmogus taip ir gyvulys turi palaikyti savo kūne tam tikrą šilumą, kuri nieku būdu negali sumažėti. Pas gyvulius šiluma dar aukštesnė negu pas žmogų ir dažnai siekia 40 laipsn. Celsijaus. (Pas sveiką žmogų 36 ir truputis daugiau kaip pusė).

Pas sveikus gyvulius yra tokia temperatūra: arklys 37,5 — 38,5 laipsnių Celsijaus, raguotis 37,5 — 39,5; veršis, avis, ožka: 39,0 — 40,5; kiaulė 38,5 — 40,0; šuo 37,5 — 39,5. Pas paukščius 39,6 — 43,1. Šita temperatūra negali nupulti, nes tada gyvulys žūva. Jei gyvulys turi 40 šilumos, o tvarte yra keli laipsniai šalčio, tai kūnas išleidžia daugiau šilumos ir jam reikia daug maisto šilumai palaikyti. Vadinasi, rūpindamasis tvartų šiluma, ūkininkas taupo pašarą. Užsieniuose, kur gerai pastatytas gyvulių auginimas, rūpinamasi, kad tvartai nedaug būtų šaltesni už žmonių butus. Labai geriems arkliams, jauniems raguočiams laikoma iki 20 laipsnių šilumos. Ten tvartai kūrenama. Pas mus tvartu kūrenti negalima ir mūsų gyvuliai tokios aukštos temperatūros nereikalauja, bet vis dėlto ūkininkas gerai padarys, jei rūpinsis kiek galima padaryti tvartus šiltesnius.

Jeigu temperatūra tvartuose apie 0 arba dar žemiau, tas jau negerai. Ypač iš melžiamų karvių, tada turima daug nuostolio.

Tvartai neprivalo būti tamsūs. Augalas ir tai reikalauja šviesos, — ir tamsoj arba visai neauga arba auga blogai. Gyvulys juo labiau.

Pagaliau ten, kur tvartai gerai apžiūrėti ir oro nepraleidžia, reikia juos vėdinti. Gyvulys reikalauja gryno oro kaip ir žmogus. Be gryno oro gyvulys skursta ir serga. Ypač ten reikia rūpintis tvartų vėdinimu, kur gyvuliai laikomi ant mėšlo, kaip pas mus.

Reikia mokėti išnaudoti progas.

Kiekvienam žmogui pasitaiko gyvenime viena kita valandėlė, kuri suteikia laimingą progą šį tą nuveikti, šio to pasiekti. Bet dažniausiai žmonės tų progų reikšmės nesupranta ir jas praleidžia neišnaudodami. O vėliau tokios patogios progos jau nepasikartoja. Ir žmogus skundžiasi tada savo likimu, nepasisekimais, visai nepagalvodamas, kad jis pats yra tikrasis kaltininkas, kad nemokėjo pasinaudoti palankiomis aplinkybėmis. Visi žymesni žmonės, vis tiek, ar jie būtų mokslininkai, prekybininkai, pramoninkai ar kurios kitos profesijos, savo laimę patys pagavo, kai tik ji i juos pasisuko bent vienam akimirksniui. Žinomą, jie daug dirbo, bet dirbo įsitikinę šio to pasieksią. Štai keli pavyzdžiai.

Garsiausias anglų matematikas Niutonas (miręs 1616 m.) atrado vadinamą pasaulinį traukos dėsnį, t. y., kad kiekvienas dangaus kūnas traukia vienas kitą. Traukimas yra tuo stipresnis, juo didesnis dangaus kūnas ir juo jis yra arčiau. Sakysim, saulė traukia į save žemę ir kitas planetas, žemė traukia mėnulį, o mėnulis — žemę. Jūrų vandens kasdieniai potvyniai ir atoslūgiai yra mėnulio traukos darbas. Pasakojama, kad Niutonas tą pasaulinį dėsnį atradęs visai netikėtai: jis buvęs sode ir staiga jam ant nosies nukritęs obuolys. Milijonai žmonių yra matę krintančius obuolius, bet tik vienas Niutonas susidomėjo, dėlko būtent obuolys krinta žemėn. Begalvodamas apie tai, jis ir susekė, kad daiktai traukia vieni kitus, kad žemė, kaip didžiausias kūnas, laiko visus kitus daiktus, kitaip jie nuo žemės nukristų į dangaus erdves. Taip tad krintąs abuolys privedė Niutoną prie svarbiausio pasauly dėsnio atradimo.

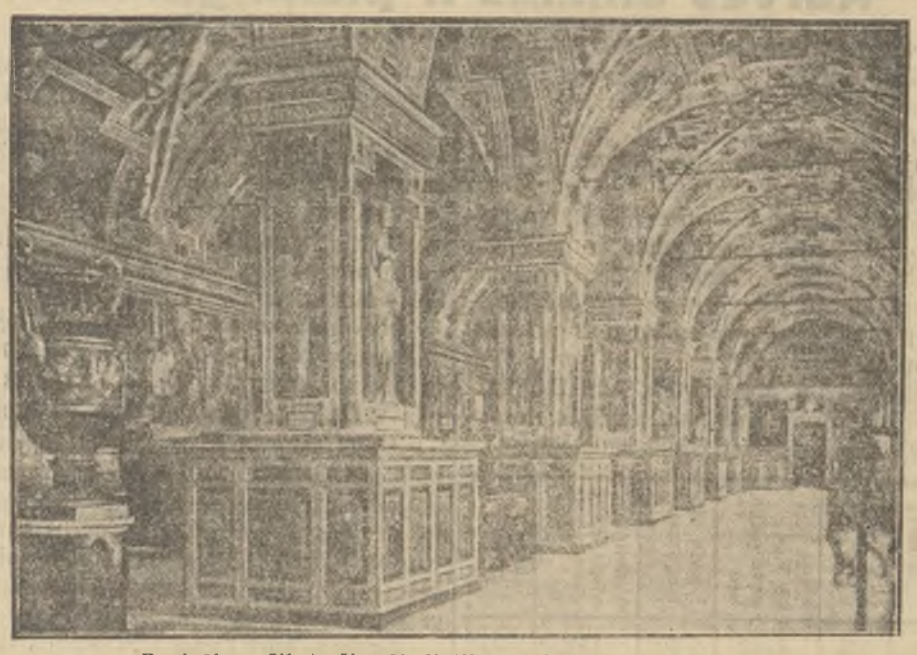
Stebimės geležinkelių garvežiniams ir kitomis varomomis mašinomis. Bet mums nei į galvą neateina mintis, kaip gi žmogus patyrė, kad vandens garas yra toks galingas. Garu varomųjų mašinų išradėju yra laikomas anglas Uatas. Jis buvo žmogus pastabus ir mėgo visus reiškinius aiškinti, tyrinėti. Kartą jis pamatė, kaip verdančio puode vandens garai kilnoja puodo dugną. Prieš jį milionai žmonių buvo matę verdantį vandenį, bet nei vienas nesusidomėjo tuo. O Uatas tuojau ėmė tą dalyką tyrinėti. Jis ant puodo dugno uždėjo akmenį. Bet po kiek laiko garai pakėlė dugną su akmeniu. Tada jis pradėjo atskiruose induose kaitinti vandenį ir pamažu sustatė pirmąją garu varomąją mašiną.

Lig Gutenbergo laikų (XV a.) knygos buvo rankomis perrašinėjamos, nes spausdinti žmonės dar nemokėjo. Knygos tada buvo retos ir brangios. Gutenbergui atėjo į galvą mintis išpiauti medžio gabalėliuose atskirai kiekvieną raidę, tas raides dėti į žodžius ir paskiau atspausti popieroj. Taip išrado Gutenbergas spaudą. Dabar spauda yra tiek ištobulinta, kad milžiniškos, elektra varomos, mašinos per kelias valandas gali atspausdinti tūkstančius knygų. Sakysim, „Mūsų Rytojaus" 100.000 egzemplioriu yra atspausdinami per 10 — 12 valandų.

Cecil Rodes, žymiausias anglų pramoninkas, valdęs daug imonių dabar jau miręs, jaunystėj gyveno Afrikoj, Kapštato mieste, dirbo mažu banko tarnautoju, be jokios vilties prasimušti. Kartą jis išėjo pasivaikščioti į pajūrį. Čia jis pamatė, kaip žvejai ištraukė didžiulį ryklį (tokia žuvis!) ir ėmė jį kapoti. O rykliai pasižymi nepaprastu ėdrumu. Jų viduriuose visada randama įvairiausių daiktų. Taip ir šį kartą iš ryklio vidurių žvejai ištraukė kelias konservų dėžutes, dar nesuviršKintų prarytų žuvų ir... gabalą laikraščio! Rodes paprašė žveius atiduoti jam tą laikraštį. Paskaitęs laikraštį, Rodes galvatrukčiais pasileido namo. Mat, ten buvo parašyta, kad vokiečiai sumušę prancūzus prie Sedano, (tai buvo 1870 — 71 m. prancūzų vokiečių karo metu) kad yra paimtas nelaisvėn prancūzų imperatorius Napoleonas III ir kad vokiečiai žygiuoją į Paryžių. Kitas, būdamas Rodes'o vietoj, tuoj būtų leidęsis po miestą per pažįstamus šias žinias išplepėti, nes anais laikais Kapštatas dar neturėjo telegrafo susisiekimo su Europa, o artimiausias pašto laivas turėjo ateiti tik po penkių dienų, taip kad apie šiuos svarbius Europoj įvykius patyrė pirmas tik Rodes iš rasto ryklio pilve laikraščio. Ryklys, matyt, laikraštį buvo prarijęs kur toli jūrose ir iš netyčių atplaukė prie Kapštato. Rodes suprato, kad laimė kyštelėjo jam nepaprastą progą, kurią jis turįs išnaudoti. Jam buvo aišku, kad sužinojus prancūzų pralaimėj., visi prancūzų vertybės popieriai kris, o vokiečių pakils. Todėl, kol dar niekas nieko nežino, reikia pirkti vokiečių popieriai. Kadangi jis pats neturėjo pinigų, tai nutarė eiti pas savo banko direktorių, kuri jam ir pavyko įtikinti daryti biznį iš pusės. Ir per tas kelias dienas, kol atėjo pašto laivas, Rodes uždirbo 10.000 anglų svarų, kas jam davė galimybės toliau verstis savarankiškai. Nuo to laiko Rodes pradėjo kilti ir greitai pasidarė turtingiausias Anglijos žmogus.

Alfredui Nobeliui, dinamito išradėjui ir Nobelio mokslo premijų įsteigėjui, dar visai jaunam inžinieriui, teko kartą iš Stokholmo lydėti nitroglicerino (pavojinga sprogstama medžiaga!) transportą į Melaro ežerą, kur tada buvo dirbama. Nitroglicerinas yra tuo pavojingas, kad jis sprogsta net nuo mažo krestelėjimo. Nobelis jautėsi — lydėdamas nelabai smagiai, nes panašus sprogimas jau buvo užmušęs jo brolį. Ir štai, staiga lūžta vežimo ratas, vežimas pakrypsta, indai su nitroglicerinu iškrinta, apsiverčia, ir nitroglicerinas išsilieja smėlin. „Baigta!" — pamano Nobelis, laukdamas sprogimo. Bet nitroglicerinas nesprogsta! Kitas būtų džiaugęsis tokia laime, bet Nobelis tuoj susidomi, dėlko nitroglicerinas nesprogo? Jis ištyrė tą nitrogliceriną — ir nieko ypatingo nerado. Tada jis nutarė ištirti smėlį, į kurį virstant pateko nitroglicerinas. Ir ką gi? Pasirodė, kad tas smėlis buvo ne paprastas, o ypatingas, iš vadinamos diatominės žemės. (Diatomėjonis yra vadinami mažyčiai, akim nematomi gyvulėliai, prieš milionus metų gyvenę žemėj ir sudarę milžiniškus klodus). Nobelis sumaišė nitrogliceriną su ta diatomine žeme ir rado, kad tokio nitroglicerino negalima priversti sprogti nei daužant, nei slegiant. Taip Nobelis atrado dinamitą!

Panašių atsitikimų yra begalės. Ir kiekvienam žmogui gyvenime visada pasitaiko viena ar kelios patogios progos. Mokykimės jas išnaudoti!

Popiežiaus Siksto V salė Vatikano bibliotekos rūmuose.
Šiuose rūmuose įvyko didelė katastrofa: įlūžo rūmų grindys ir daugybė knygų bei rankraščių nukrito į Belvederio kiemą, esantį vidury rūmų.

Šis tas iš Naujųjų Metų istorijos.

Mūsų laikais bemaž visi krikščionys ir beveik visos kultūringosios tautos Naujuosius metus švenčia sausio 1 dieną. Bet ne visuomet taip yra buvę. Seniau Naujieji Metai įvairiuose kraštuose būdavo švenčiami įvairiais laikais.

Vokietijoje iki šešioliktojo šimtmečio Naujieji Metai sutapdavo su Kalėdomis ir buvo švenčiami gruodžio 25 d.

Prancūzijoje iki 1556 m. Naujieji Metai sutapdavo su Velykų pirmąja diena.

Anglijoje iki 1752 m. Naujieji Metai būdavo švenčiami kovo 26 d.

Mūsų laikais kai kur net krikščionys metų pradžią dar tebeskaito ne nuo sausio 1 d. Sakysime, Sirijos krikščionys Naujuosius Metus švenčia rugsėjo 1 d., nestoriečiai ir jakovitai — spalių 1 d., Egipto krikščionys, vadinamieji koptai, — rugpiūčio 1 d.

Žydai Naujuosius Metus švenčia spalių 1 d., kadangi, jų manymu, tą dieną buvęs sutvertas Adomas ir tą dieną turįs įvykti paskutinis teismas.

Kinuose Naujieji Metai yra kilnojamoji šventė. Ji pasitaiko tarp sausio 20 d. ir vasario 18 d. Lygiai taip pat buvo Japonijoje iki 1872 m. ir Korėjoje iki 1892 m. Dabar abejose tose šalyse yra įvestas mūsiškis kalendorius ir Naujieji Metai švenčiami sausio 1 d.

Rusijoje Naujieji Metai sausio 1 d. tešvenčiami tik nuo Petro Didžiojo laikų. Seniau pravoslavų bažnyčia Naujuosius Metus švęsdavo kovo 1 d. Nuo 1342 m. Naujieji metai pradėta tenai švęsti rugsėjo 1 d. Petras Didysis 1699 metais paskutinį kartą atšventė Naujuosius Metus senoviškuoju papročiu ir netrukus išleido įsakymą tą šventę švęsti sausio 1 d. Tokiu būdu 1699 metai Rusijoje buvo labai trumpi: jie tetruko vos 4 mėnesius.

Įvesdindamas Naujųjų Metų šventimą sausio 1 d., Petras Didysis įsakė rusams tą dieną savo namus puošti eglių ir pušų šakomis, priverstinai vienam kitą sveikinti Naujųjų Metų proga, gerti degtinę ir visokiais būdais linksmintis. Tuo tikslu rusų sostinėje Maskvoje buvo įsakyta, Naujuosius Metus sutinkant, šaudyti armotomis bei šautuvais, laidyti rakėtas ir ties kiekvienu kiemu deginti laužus. Laužai ir smalos bačkos turėjo būti deginamos ne tik Naujųjų Metų naktį, bet ištisą savaitę. Tuos nepaprastus žibintus užgesinti Petras Didysis teleisdavo tik sausio 7 dienai išaušus.

Nauji ir seni išradimai.

Paprastai manoma, kad didžiausi išradimai yra padaryti mūsų laikais. Tačiau tai neteisybė. Beveik visi žymesni išradimai buvo žinomi jau senovėj, tik kiek paprastesne forma. Iš kitos pusės, senovėj buvo žinomi toki dalykai, kurie dabar yra pamiršti ir šių dienų mokslininkams niekaip nepavyksta jų paslapties susekti, nors jie būtų dabar daug naudingesni, negu seniau.

Pradėsim nuo lėktuvo. Lėktuvo išradėjais yra laikomi amerikiečiai broliai Raitai. Bet pirmas sugalvojo lėktuvą, panašų į dabartinį, garsus italų dailininkas Leonardo da Vinči, gyvenęs XV amžiuj, kurs kartu buvo genialus matematikas ir inžinierius. Jam tik trūko motoro.

Rusų metraščiuose pasakojama, kad caro Jono Žiauriojo valdymo metu vienas žmogelis savo darbo lėktuvu tris kartus apskridęs aplink Kremlį. Jonui Žiauriajam tas pasirodė įtartina, kad čia be velnio pagalbos negali būti, ir todėl jis įsakęs vargšą lakūną nužudyti.

Tas pat yra ir su automobiliu. Pirmą važiuojantį be arklių vežimą pastatė laikrodininkas Hautšas XVII amž. Jis buvo varomas tam tikru mechanizmu, panašiu į laikrodžio mechanizmą. Prancūzų karalius Liudvikas XIV tokiu „automobiliu“ važinėjo.

Prieš šimtą metų Londone važinėjo garu varomi automobiliai. Dabartinio tobulumo laipsnio automobilis pasiekė tik todėl, kad buvo išrastas benzinis motoras ir guminės padangos. Įdomu, kad taksometro, tai yra prietaiso nuvažiuotam keliui matuoti, išradėjas yra graikas Heronas, gyvenęs dar prieš Kristaus gimimą. Jo taksometras, lygiai kaip dabartiniai, kelią motoro rato apsisukimų skaičium.

Kažkas panašaus į telegrafą buvo jau žiloj senovėj. Graikai ir romėnai skubias žinias perduodavo šviesos ženklais. Dar ir šiandie vidurinės Afrikos negrai naudojasi būgnais žinioms perdavinėti. Jie taip yra ištobulinę šią priemonę, kad per vieną naktį žinią perduoda per kelis šimtus kilometrų aplinkui.

Pirmąjį kišeninį laikrodį yra padirbęs vokietis Petras Hele. Laikrodis svėrė pusę kilogramo, vadinasi, nebuvo labai patogus nešioti. Reikalui esant, jis galėjo atstoti ir ginklą. Bet jau graikų filosofas Platonas sakosi turėjęs laikrodį, kurs rytais jį pažadindavęs garsiu skambėjimu. Jo laikrodis buvo varomas vandeniu.

Iš seniau žinomų, bet dabar pamirštų išradimų galima paminėti šiuos. IX ir X amžiuose buvo žinoma sprogstamoji medžiaga, kuri degdavo vandeny. Ji buvo vadinama „graikiška ugnimi“. Jos sudėtis yra pamiršta. Dabar galvojama, kaip padaryti nesumušamą, lankstomą stiklą. Tuo tarpu tokį stiklą turėjo senovės romėnai. Jo gaminimo būdas paliko paslapty. Indijoj senovėj mokėjo gaminti nerūdyjamą geležį. Dabar yra žinoma, kad visai gryna cheminiu atžvilgiu geležis nerūdyja, tačiau, nežiūrint visų moderniškų prietaisų, tokios grynos nerūdyjamos geležies pagamintį neįstengiama.

Tad iš šių kelių pavyzdžių matyt, kad nėra didelio pamato didžiuotis dabartine technika, nes ir senovėj žmonės buvo gabūs ir sumanūs. Pastatyti Egipto piramides ir dabar būtų nelengva.

Ginkluotos pasaulio jėgos

Tautų Sąjunga gavo 24-ių valstybių pranešimus apie jų kariuomenes ir apsiginklavimą. Iš svarbesniųjų valstybių trūksta dar oficialių žinių iš Rusijos.

Kaip matyti iš pranešimų, pirmoji vieta, kariuomenės skaičiaus ir apsiginklavimo atžvilgiu tenka **Prancūzijai,** kuri turi 700.000 kariuomenės ir apie puspenkto milijono apmokytų atsarginių. Antra vieta tenka **Italijai,** kuri turi 500.000 kariuomenės. Trečią vietą užima **Lenkija** su 330.000 kariuomenės ir pustrečio milijono apmokytų atsarginių. Toliau seka **Rumunija** su 315.000 kariuomenės, **Anglija** su 304.000 ir **Japonija** su 276.000 vyrų. **Pietų Slavija,** turinti 14 milijonų gyventojų, laiko 223.000 kariuomenės ir **Čekoslovakija** su tiek pat gyventojų apsieina su 140.000 kariuomenės. Vokietija, einant Versalės sutartimi, laiko tik 100.000 kariuomenės, o maža Belgija, su 8 milijonais gyventojų, turi 88.000 kariuomenės ir didelį apmokytų atsarginių skaičių.

Šie daviniai apie kariuomenes ir apsiginklavimą Tautų Sąjungos renkami ryšy su ruošiama tarptautine nusiginklavimo konferencija.

K. Ališošius.

Visuotina konferencija.

(Tęsinys. Žiūr. „M. R.“ 43, 44, 45, 46 ir 48 Nr.)

XXVI.

Ai, kaip bloga po Kalėdų!...
Štai Elzbietą rėmuo ėda,
Štai išbalęs Keliaunykas;
Skundžiasi ir dėdė Mikas, —
Kad jam gomurį džiovina,
O nuo ko, — jis pats nežino.
Na, o vargšas mūsų Kriaučius
Tai biauriausiai šiandien jaučias:
Rodos, kirviu galvą skelia, —
Žodžio tarti nebegali...
Net Tamošius šeimininkas
Sėdi kėdėje dvilinkas;
Viduriuose kaž-kas daros, —
Tartum griausmas, tartum karas...
Linksmas, sveikas vien tik Džekas,
Jam neskauda vyrui niekas, —
Nes jis per daugybę metų
Viską gerti jau priprato...
Snapsą, alų ar munšeiną, —
Jes! Olreit! Jam viskas eina!
— „Rodos, dar kaž-kur turiu
„Aš trijų devynerių...
„O tai vaistas bus, sveteliai! —
„Iš numirusių jis kelia...“
Čia Elzbieta geradarė
Savo žodį vyrams tarė.
„Oi, mamyt, greičiau nors lašą!“
Visi vyrai gvoltu prašo.

XXVII

Žino svietas ir be rašto,
Kad vaistai dėl mūsų krašto, —
Vieni nuo visų ligų.
Jei tik žmogui nesmagu,
Jei nevaldo kas nors kojos,
Ar galvos, ar vidurių, —
Ima jis, daug negalvojęs,
Tuoj trijų devynerių;
Ir nuo šito stipro vaisto
Jis bematant pasitaiso.
Tad ir čia, — vos paragavo,
Tuoj jėgas visi atgavo,
Tuoj susėdę vėl prie stalo
Ėmė gert iš naujo alų...
Tik perriebusis bekonas
Guli sau išpūtęs šonus,
Tiktai sūris, tiktai sviestas
Stovi niekeno neliestas...
Mat, po švenčių ir nuo ryto
Nėra vyrams apetito...
Bet už tat kalbų lig valiai, —
Kalba, juokiasi sveteliai
Ir praėjusius metus
Apkalba visokiais žodžiais.
Spėja kokie nauji bus,
Kaip sutiks naujuosius sodžius.
Kai ramiai jie alų gėrė
Ir kalbėjo kaip mokėjo, —
Staiga durys atsivėrė
Ir vidun drauge įėjo
Baisus senis ir vaikinas
Ir taip tarė į kaimynus:

XXVIII

„Nors bus kalbos nemalonios,
„Bet klausykite mūs, žmonės! —
Atsikrankštęs tarė senis, —
„Aš esu jau atgyvenęs:
„Dar šiandieną noriu mirti
„Ir nuo jūsų atsiskirti.
„Neimu su savim nieko, —
„Viską, štai, aš jam palieku,
„Parašiau, štai, testamentą,
„Bet jis nieko nesupranta...
„Neima jis palikimo, —
„Sako, lai jį kipšas ima...
„Tad išspręskite, kaimynai,
„Kas daryt su tuo vaikinu?“
— „Koks čia tavo palikimas? —
Čia atsiliepė vaikinas, —
„Man iš tokio palikimo
„Vienas nuostolis tik grynas.
„Vekseliai suprotestuoti, —
„Reikia skolos atiduoti,
„O turgų viskas už dyką...
„Dėkui, už tokį dalyką!
„Kam žudyt man jaunas dienas?
„Aš pradėsiu dirbt pats vienas...
„Tad patarkit jam, kaimynai,
„Lai jis sau greičiau danginas,
„Kol nieks mušt jo nemėgina...“ —
Užbaigė piktai vaikinas...

XXIX

— „Taip negalima, jaunuoli!“ —
Rėkia čia visi supuolę, —
„Jei tikrai jau senis miršta,
„Viskas bloga reik užmiršti
„Pareiga yr tavo šventa
„Imt iš senio testamentą...
„Jaunas juk esi ir tvirtas,
„Pakiemiais nevaikštai girtas,
„Tad jei dirbt rimtai pradėsi,
„Visas bėdas nugalėsi...
„Juk pasauly viskas mainos, —
„Gali būt pakils ir kainos...
„Pagaliau, ir mes čia būsim, —
„Dirbsim, kęsim, — bet nežūsim
„Juk žinai — lietuvio būdas!
„Tai ne lenkas ir ne gudas!
„Jis kai laimė — nesidžiaugia,
„Ir nelaimėj — nesismaugia!
— „Jes! Olrait! Ir dar be šito,
„Pilnas čemodanas litų!
„Neįveiks tikrai mus niekas!“ —
Tarė rimtą žodį Džekas.
Senis metęs testamentą
Dūmė sau palenkęs sprandą,
Na, o jaunąjį kaimynai
Užstalėj pasisodino
Ir alum visi vaišina,
Ir kaip moka, taip ramina,
„Palydėjome Senuosius!
„Tad gyvensim su Naujaisiais!
„Gal geriau dabar mums klosis,
„Gal geriau dabar mums eisis?“

Mūsų mažiems skaitytojams

NAUJIEMS METAMS.

Vienais metais vyresni,
Stipresni ir gudresni!
To, ko pernai nežinojom, —
Šiemet mes lengvai kartojam.
O kas šiemet dar paliko
Mes išmoksim lig Velykų!
Per ateinančius metus
Mūsų darbas naujas bus!
Nėr tarp mus tokių mažiukų,
Kurie čiulpia buteliuką, —
Knyga, plunksna, sąsiuvys,
Mums brangesni yr už vis!
Ką šįmet išsimokinom,
Mes puikiausiai viską žinom,
O ateinančius metus
Vėl mums viskas nauja bus!
Kas išmoko lig dešimts,
Kitais metais bus tam šimts,
O kam šimtas nebmalonus,
Tas vartys jau milijonus...
Seni metai jau prabėgo,
Nauji neša naują jėgą
Ei pasauli! Gyvas! Sveiks!
Šiemet nieks mus nenuveiks!
Padirbėsim, jeigu reiks!

Mažieji, vėl į darbą.

Linksmai praleidę Kalėdų šventes, netrukus mes visi mažieji vėl stosime į darbą. Daugumas iš mūsų jau pasiilgo mokyklos. Bet yra ir tokių, kurie mielu noru paatostogautų dar ligi Velykų ir ilgiau.

Garsus italų rašytojas E. Amičis savo sūnui Henrikui, baigiantis Kalėdų atostogoms, parašė gražų laišką, kurį pravartu būtų paskaityti visiems, bet ypač tiems, kurie norėtų pratęsti ilgiau atostogas.

Štai tas laiškas:

— Visi, visi dabar mokinasi, mano brangus Henrikai. Pagalvok apie tuos fabrikų darbininkus, kurie lanko vakarines mokyklas, per dieną prie sunkaus darbo išvargę; atsimink kareivius, kurie griebiasi knygų ir sąsiuvinių, vos tik sugrįžę iš sunkių savo kariškų pratimų; pagalvok apie nebylius ir aklus vaikučius, kurie, nežiūrėdami į savo luošumą, taip pat griebiasi mokslo; pagaliau, net ir kalėjimuose kaliniai mokosi rašyti ir skaityti.

Kai rytą išeini iš namų, atsimink, kad tuo pat metu toj pat apylinkėj keli šimtai tokių pat mokinių, kaip tu, eina į mokyklas. Bet ką čia!.. atsimink verčiau apie tuos milijonus vaikų, beskubančių tuo pat laiku, kaip ir tu, į mokyklas visuose pasaulio kraštuose.

Įsivaizduok sau, kaip visa ta didžiulė ateities kariuomenė eina, eina, per tylius sodžius, per triukšmingus miestus, marių ir ežerų pakrantėmis; vienur karštos saulės kepinami, kitur lietaus mirkomi; laiveliais, kur kelių nėra, arkliais, kur kojos pavargsta, rogėmis per sniego lygumas, per kalnus, per miškus, ir po vieną, ir būreliais, visi su knygų ryšuliukais. Jie visi apvilkti įvairių įvairiausiais apdarais, jie kalba tūkstančiu įvairiausių kalbų. Eina jie ir tolimuose šiaurės pakraščiuose į mokyklas už ledo kalnų pasislėpusias, ir į Arabijos tyrlaukių mokyklas, kurios stovi prisiglaudusios palmių pavėsyje, — eina milijonai vaikų mokintis tų pačių dalykų, kaip ir tu.

Įsivaizduok sau, brangus vaikuti, tą milžinišką vaikų skruzdėlyną šimto tautų, šimto kraštų, ir tą visą galingą sujudimą, kurio dalelė ir tu esi, ir pagalvok. *Jeigu šis judėjimas sustotų, tai visi žmonės vėl laukiniais pavirstų! Nes šis mažųjų vaikų žygis į mokyklas — yra pažanga, vilfis, pasaulio palaima.*

Tad, drąsiau milijoninės kariuomenės mažutis kareivi! *Knygos — tavo ginklai, mokykla tavo tvirtovė, karo laukas — visa žemė, o pergalė tai žmonijos apšvieta, civilizacija.*

Tad, nebūk bailys šiam kare, mano brangus Henrikai.

Garsių žmonių žaislai.

Kalėdos yra laikas, kai pasakiškas „Kalėdų senelis“ atneša vaikams dovanų. Bet šis paprotys yra miestiškas, nes sodžiuose „Kalėdų senelis“ vaikščioti nemėgsta, o ypač šiais laikais, kada skundžiamasi pasunkėjusiu gyvenimu. Tačiau šį tą vaikams dovanoti vis tik reikėtų, nes tai padidina vaikų džiaugsmą švenčių dienomis, kadangi visi vaikai mėgsta žaisti. Dažnai vaikai žaisdami jau parodo savo palinkimus.

Garsus vokiečių rašytojas Getė, vaikas būdamas, mėgo žaisti lėlėmis. Jis joms pasakodavo įvairiausius prasimanytus dalykus. Taip pat mėgo lėles ir danų pasakų rašytojas Andersenas, kuris ištisas valandas sekdavo lėlėms pasakas. Rusų rašytojas Levas Tolstojus labiausia mėgdavo žaisti kedėmis ir lazda. Trys kedės jam buvo vežimas, lazda — botagas. Susodinęs į kedes savo jaunesniuosius broliuką ir sesutę, jis pats sėsdavo į pirmą kedę ir, mosuodamas lazda. leisdavosi į tolimas keliones, pasakodamas nuotykius. Muzikai Mocartas ir Bramsas, vaikai būdami, daugiausia mėgdavo žaisti karu ir kareiviais.

Karalių sūnūs, aišku, turėjo brangių žaislų. Prancūzų karalius Liudvikas XIV žaidė sidabriniais kareiviais, kurie kainavo dešimtis tūkstančių mūsų pinigais. Anglijos karalienė Viktorija, augdama, žaidė lėlėmis, kurių turėjo daugiau kaip šimtą. Kiekviena lėlė buvo aprengta senoviškais įvairių Anglijos vietų rūbais. Švedų karaliui Gustavui Adolfui vaikiškus žaislus, — mažą namelį su lėlėmis, — nupirko Augsburgo miestas.

Tačiau žaislų reikšmės nereikia perdaug branginti. Vaikai patys greitai įpranta gamintis sau žaislus, jei tik jiems truputį padėti. O pačių padirbti žaislai, auklėjimo atžvilgiu, yra daug vertingesni už pirktinius.

Vilkai.

Paskutiniais metais priviso Lietuvoje vilkų. Tai šen tai ten girdėti juos vagiliaujant, — čia avis, čia žąsis išpiauna, kai kur kumeliukui galą padaro, o kai kada net ir bailesnį žmogų į medį įveja. Suaugę dažnai mėgsta vaikus vilku pagąsdinti: „Žiūrėk, nevaikščiok patamsy, bo vilkas pagaus!“ Mes visokių būtų ir nebūtų daiktų apie vilkus prisiklausom. Bet kad vilkas protingas ir greit prie žmogaus prisirišąs gyvulys, mes ne visi žinome.

Įsižiūrėkite gerai į vilką ir jūs pastebėsite, kad jis labai panašus į mūsų visų ištikimą ir mylimą draugą — šunį. Jo tokia pat lygi, graži nugara; aukštos kojos, pailgas snukis. Tai nelaimingas gyvulys, jis pusę savo gyvenimo badauja, ir bado spiriamas darosi vagim ir galvažudžiu. Vilkas apsivilkęs pilkai-rusvais kailiniais vasarą, o ir visai pilkais žiemą. Maitinasi jis ir augalų maistu, ir gyvuliais, kuriuos gaudo, kur tik nutverdamas. Žiemą vilkai darosi dideli akyplėšos ir pikčiurnos, ypač kai susirenka būriais. Tada jie nebijo net žmogaus ir kaikada net puola jį. Seniai vilkai mokina savo vaikus medžioklės, rodo, kaip reikia pulti gyvulius ir juos pagauti.

Mažutis vilkiukas išaugęs žmonėse, greit pripranta prie savo augintojų, ir gerai šeriamas darosi ramus, kaip šuva. Jis labai prisiriša prie savo šeimininko, vaikščioja paskui jį neatsitraukdamas ir visai nežiūri į naminius gyvulius, neskriaudžia nei kačių, nei šunų, nei naminių paukščių. Atsitikdavo, kad vilkai, atiduoti į žvėrynus, pažindavo savo buvusius šeimininkus metams ir daugiau laiko praslinkus. Pasakoja, kad vienas vilkas, pusantrų metų nematęs savo šeimininko ir paskui su juo susitikęs, staiga padvėsė: iš džiaugsmo jam plyšo širdis.

Miestuose neretai galima matyti tokių namie išaugintų vilkų, kurie vaikščioja ant ryšelio gatvėmis su savo šeimininkais, net be apynasrio, ir klauso savo šeimininko mažiausio įsakymo.

Žiemos linksmybės. Pačiūžininkai lenktyniuoja.

Kaip miesto vaikai įsivaizduoja karvę

Viename vokiečių mieste liaudies mokykloj mokytoja uždavė antro skyriaus vaikams parašyti apsakymėlį apie karvę. Vienas devynių metų vaikas parašė štai ką:

— Karvė yra toks senas galvijas, kurio mėsa labai kieta. Karvė labai naudingas gyvulys. Iš jos odos plaukų gaminami dantims šepetėliai. Karvė, be to, duoda mums pieno ir kai kada veršiuką. Ji turi tvirtus ragus, kurie amžinai laikosi pritvirtinti prie kaktos. Karvė vaikščioja apsiavus po dvi klumpes ant kiekvienos kojos. Tos klumpės ne medinės, bet pagamintos iš rago. Dė to sakoma, kad karvės yra skeltanagės. Kada karvė uždaroma tvarte, ji atsisėda ir pradeda atrajoti, tai yra ji ryja šieną, kuris iš jos skilvio kyla į gerklę.

Mūsų liaudies mokyklų auklėtiniai apie karves turi, be abejo, didesnį supratimą.

Galvosūkiai.

Uždavinys Nr. 31.

Mirdamas pirklys savo turtą paliko trims sūnums taip išsidalyti, kad kiekvienas gautų po lygiai tiek pinigais, tiek daiktais. Kai jau jie viską buvo pasidalinę, dar netikėtai rado rūsiuose 21 bosą vyno, iš kurių 7 buvo pilni, 7 bosuose vyno buvo tik po pusę, o kiti 7 bosai buvo visai tušti. Atmindami tėvo pageidavimą, kad visko jie turi gauti po lygiai, vadinasi ne tik vyno, bet ir bosų, jie ėmė galvoti, kaip čia padarius. Kiek laiko galvoję jie pasidalino vyną ir bosus, taip kaip tėvo buvo įsakyta, tačiau vyno jie iš bosų nepilstė. Kaip jie pasidalino?

Šis uždavinys šiemet paskutinis. Ateinančiais metais vėl duosime premijuotų uždavinių.

Uždavinių sprendėjams.

Dovanėles už premijuotų uždavinių sprendimą mūsų skaitytojams jau išsiuntinėjome. Išsiuntimas pavėluotas, nes kai kurių dalykų teko palaukti, kol buvo prisiųsti iš užsienio.

GERIEJI VAIKUČIAI! Jūs lankote mokyklas, Jūs jau mokate rašyti, skaityti, skaičiuoti. Jūs gaunate ir laikraščių pasiskaityti. Taip nebuvo seniau, kada Jūsų tėveliai buvo dar vaikai. Tada mūsų Tėvynė buvo atėjūnų paversta, ir jie neleido mūsų tautai šviestis ir kilti. Jūsų tėveliai, gal būti, nėra mokyklų lankę, ne anais laikais laikraščių skaitę. Todėl jiems dabar sunkiau gyventi ir visokius sunkumus nugalėti.

Jeigu jie dar nelabai pratę skaityti, tai gal pamanys ateinantiems metams palikti be laikraščio, — pasigailės 4 litus už jį sumokėti. Taigi JŪS, MIELI VAIKUČIAI, PRAŠYKITE SAVO TĖVELIUS, KAD ATEINANTIEMS METAMS BŪTINAI IŠSIRAŠYTŲ „MŪSŲ RYTOJŲ“. Jame Jūs rasite ir sau ką pasiskaityti ir kitiems namiškiams paskaityti. „Mūsų Rytojus“ savo įvairiausiomis žiniomis ir pasiskaitymais suteiks visiems Jums daug džiaugsmo ir naudos. Nejučiomis Jūs šimteriopai grąžins sumokėtus 4 lt. 20 centų už ištisus 1932 metus. Be to, primename, kad su išsirašymu reikia labai skubėti, nes šis numeris jau yra paskutinis šiais metais. Kitą gaus po Trijų Karalių tiktai tie asmens, kurie išsiųs prenumeratą už 1932 metus. Be to, išsirašiusiems „Mūsų Rytoju“ tuojau išsiųsime nemokamą gražų priedą — sieninį kalendorių.

Taigi, mūsų mažieji skaitytojai, ir Jūs, kiek galite, rūpinkitės, kad neliktumėte 1932 metais be laikraščio, o mes stengsimės Jums duoti kuogražiausių ir naudingiausių pasiskaitymų. Geriausios sveikatos ir laimės Naujiems Metams.

Redakcija.

Sunki kova su krize Latvijoj.

(Laiškas iš Rygos).

Neseniai įvykusiam Rygoj ūkininkų sąjungos suvažiavime kai kurie atstovai, kalbėdami apie Latvijos ūkininkų padėtį, žodį „krizė" jau atsisakė vartoti. Jų manymu, padėčiai apibūdinti tiktų tik terminas „katastrofa". Ūkininkų nusivylimas suprantamas. Ir ne vien ūkininkų. Ūkiški sunkumai Latvijoj slėgte slegia visus gyventojų sluoksnius, ir liūdniausia tai, kad *kova su tuo krizės antpuoliu pavėlinta* ir visokeriopai apsunkinta.

Krizės priežastys Latvijoj dvejopos. Bendras tarptautinis ūkiškas negalavimas palietė ir Latviją. Tačiau jeigu ji laiku griežtomis priemonėmis tą ligą būtų pradėjusi gydyti, prie dabartinės padėties nebūtų prieita. Lemiantį vaidmenį čia suvaidino vidaus politiniai sunkumai. Jei Lietuva šiandien kiek ir pamatuotai užsieny vadinama salele krizės jūroj, tai čia daug nulėmė vyriausybės žygiai, nes ji, pasireiškus krizei, galėjo laisvai pritaikinti savo patyrimą; suprasdama visą savo atsakomybę prieš kraštą, niekeno nevaržoma, ji stojo į kovą. *Latvijoj vyriausybėms rankas surišo partijos.* Ką vyriausybė sumanydavo, dažnai negalėdavo būti krašto naudai įgyvendinta. *nes Latvijos seimas turi 100 narių ir 25 partijas. Kad vyriausybė gautų jo pasitikėjimą, ji turėdavo ir dabar turi įtikti vidutiniškai 15 partijų.* Tokiomis sąlygomis daug ko nenuveiksi.

Latvijai senai buvo reikalinga daugiau taupumo. Tačiau partijos valstybės sąmatą pūtė iki neišgalimų ribų. Latvijoj puse miliono gyventojų mažiau, negu Lietuvoj, bet jos biudžetas visą laiką pranešdavo mūsiškį ir pasiekdavo net iki 400 milionų litų. Tuo tarpu dabar jį mažinti jau ne taip lengva. *Valdininkų armiją Latvijoj sudaro 50.000 žmonių* (Lietuvoj apie 30.000) ir ji kasmet paima iš valstybės daugiau, kaip 200 milionų litų. Patys politikai pripažįsta, kad ta armija buvo sudaryta dirbtinai, ne sulig reikalu. Tiek valdininkų Latvijai nereikalinga. Tačiau partijos tą skaičių vis varydavo į priekį. Dabar Latvijos ūkio žinovai sako, kad kitų metų valstybės sąmata negalės pranešti 250 milionų litų, t. y. beveik tiek pat, kiek reikia valdininkams išmokėti. Vyriausybė tuo būdu bus priversta imtis griežtos operacijos.

Tačiau nėra abejojimo, kad kiekviena griežtesnė priemonė kels vis naujus sunkumus. Tai rodo jau ikišiolinė kovos eiga. Šiemet smarkiai suvaržytas įvežimas iš užsienio. Per pirmus 10 mėn. jis nukrito 100 mil. latų. Reiškinys geras. Tačiau kartu sumažėjo išvežimas. Biudžete atsiranda dideli plyšiai, nes muitai — vienas didžiausių pajamų šaltinių — neįplaukia. *Šiųmetiniam biudžetui suvesti jau dabar stinga 56 mil. litų.* Įvežimui suvaržyti ir savo pinigų — lato pastovumui apsaugoti vyriausybė uždraudė laisvą prekybą svetima valiuta, kuria tas latas paremtas. Banke galima dolerių ar kitos valiutos nusipirkti tik su atatinkamu leidimu. *Į užsienį perlaidos be specialaus leidimo taip pat nepriiminėjamos.* Leidimų gi išdavimas labai apsunkintas. Tuo tarpu pirkliams reikia atsiskaitinėti su užsieniu ir jie atsiduria nepavydėtinoj padėty, — nustoja ten pasitikėjimo. Bet iš kitos pusės, vyriausybė nieku negali pagelbėti, nes Latvijos Banke iš viso tėra 24 mil. litų užsienio valiutos. Tuo tarpu pirkliai yra pateikę reikalavimą 640 mil. litų. Tiek, sako jie, esą skolingi užsienio firmoms!

Vyriausybė dabar beveik dvigubai pakėlė mokesnį nejudomajam turtui, taip pat pusiau pajamų mokesnį, įveda naują apyvartos mokesnį. Šriubas sunkus. Laukiama kainų kilimo. Didelis nepasitenkinimas bedarbių eilėse. Jau visoj eilėj miestų įvyko neramumų, kuriuos sukurstė komunistai. *Ypatingos dirvos krašte nedarbui nėra. Ūkininkai skundžiasi darbininkų stoka. Tačiau visi bedarbiai prilipę prie miestų,* ir juos globoja demagogiškais šūkiais socialdemokratų partija, kurstydama neiti dirbti į sodžius ir reikalauti iš valdžios pašalpų. *Taip susidarę jau apie 30.000 bedarbių!*

Buitis sunki, artimiausi mėnesiai turės parodyti, ar partijos ir toliau bus taip pat užsispyrusios. Krašte kaskart dažniau *girdimi reikalavimai stiprinti prezidento teises ir pertvarkyti seimą.* Bet dabartinėmis vidaus politinėmis aplinkybėmis, kol partijos jaučia savo galią, iš užburto rato sunku bus išeiti. *Širvydas.*

Šitas „Mūsų Rytojaus" numeris šiais metais jau paskutinis. Kitą numerį išsiųsime sausio mėn. 8 dieną tiems skaitytojams, kurie iki to laiko bus atnaujinę prenumeratą 1932 metams. Anksčiau arba kartu su pirmu numeriu išsiųsime ir nemokamą priedą - spalvotą, sieninį kalendorių. Taigi pavėlavusieji turi labai paskubėti, tuojau pasiųsti prenumeratos pinigus, nes kitaip gali negauti pirmojo „Mūsų Rytojaus" numerio ir nemokamo priedo - kalendoriaus.

Korespondencijos.

Beširdžių darbai.

Miroslavas, Alytaus aps. Prieš pat Kalėdas grįžo Laukinčių kaimo ūkin. Lengvinio visas kruvinas žąsinas. Paaiškėjo. kad žąsino snapas buvo nukirstas. Tai vieno kaimyno tokis begėdiškas ir negirdėtai žiaurus darbas.
Miroslaviškis.

Kalėdinis žaibas su perkūnija.

Kurtavėnai, Šiaulių aps. Gruodžio 25 d. vidurnaktį siautė labai smarki audra su sniegu, žaibas ir perkūnija. Audra ir pūgos šiuo metų laiku nestebėtina, bet kad perkūnija griautų ir žaibuotų, truputi keistoka.
Lietuvos vaikas.

Linkuva, Šiaulių aps. Gruodžio iš 25 į 26 d. siautė smarki audra su lietum ir sniegu. Protarpiais griaudė perkūnija ir žaibavo, lyg vasarą. Žmonės tokiu nepaprastu reiškiniu labai stebėjosi. *Brutenis.*

Nėra duonos — valgysim pyragą.

Onuškis. Rugiai šiemet šioj apylinkėj blogi buvo, bet kviečiai gerai derėjo. Daugumas ūkininkų, numatydami, kad ruginės duonos neužteks, maišo rugius su kviečiais ir juokauja, esą truks duonos — valgysim pyragą.
Onuškėnas.

Velnio darže rado „naminės".

Meižiai, Tauragės aps. Gruodžio 20 d. policija aptiko net du degtindarius. Vieną „Velnio darže", kitą Meižių kaime. Abu turėjo bravorus ir daug padirbtos degtinės. Matyt manė, kad to „naminės" ištekliaus per Kalėdas neužteks, nes dar buvo užsirauge kubilą šaugo. *Kaimietis.*

Trūksta pašaro.

Nedzingė, Alytaus aps. Šios apylinkės ūkininkai nedaug turi pašaro. Pašaro stoka verčia daugiau gyvulių parduoti. Dėl to kas trečiadienis būna pilnas Merkinės turgus gyvulių, kurie nepaprastai pigūs. *K-s.*

Brangūs šiaudai.

Tauragė. Šiemet mažai ūkininkai šiaudų turi, dėl to šiaudai brangūs. Jei kas į turgų ir atveža, tai beveik už šiaudus tiek moka, kaip už dobilus, apie 40 litų vežimas. *Kam.*

Iškasė milžino griaučius.

Dusetos, Zarasų aps. Sadūnų kaimo ūkin. Maskoliūnas, kasdamas žvyrą, visai negiliai rado žmogaus griaučius. Sprendžiant iš ilgų ir tvirtų kaulų, tikro milžino būta. Šalia griaučių rastas surūdijęs kovos kirvukas ir kaukuolėj kaž koks įsispaudęs varinės vielos papuošalas. Daiktus ūkininkas mokytojui atidavė, o griaučius giliau užkasė. Negirdėti pasakojant, kad toj vietoj kada būt kapai buvę.
Uola.

Pakėlė savivald. mokesčius.

Vadokliai, Panevėžio aps. Vadoklių valsčiaus savivaldybė pakėlė sekantiems metams savivaldybinius mokesčius dar 5%. Ir taip čia tekdavo mokėti nemažai savivaldybinių mokesčių, didesnių kaip kaimyniniuose valsčiuose, — po 20—30%, o ateinančiais metais jau reiks 35%. *Raki.*

Atiduoda ūkius iš pusės dirbti.

Retygala, Raseinių aps. Mažašeimyniai ūkininkai skundžiasi, kad labai sunku esą vesti ūkius ir išsiversti su samdyta šeimyna. Dėl to kai kurie ūkininkai nesamdo samdinių, bet atiduoda savo ūkius iš pusės dirbti. Tokių mėgintojų čia ne mažai yra. *Ryska.*

Medžio šaką kirsdamas užsimušė.

Jėznas, Alytaus aps. Gruodžio 23 d. Pabėgūros kaime įlipęs į aukštą medį pil. S. Masionis kirto šaką malkoms. Nukirstoji šaka krisdama pataikė kirtėjui į galvą tiek smarkiai, kad jis netekęs sąmonės iškrito ir mirtinai užsimušė. *Vietinis.*

Šauliai statysis namus.

Antazavė, Zarasų aps. Gruodžio 20 d. įvykęs vietos šaulių būrio visuotinas susirinkimas nutarė ateinančią vasarą pasistatyti namus. Namams būrys yra gavęs žemės sklypą su buvusio prieš karą banko trobesiu. Nutarta pirkti statybinio miško, kurį apdirbti turės šauliai savo jėgomis. *K.*

Reikalingas gydytojas.

Liubavas, Marijampolės aps. Ne mažas miestelis, bet nei vieno gydytojo ir net medicinos felčerio neturi. Reikalas šių žmonių labai didelis, nes artimiausias gydytojas yra už 15 kilometrų — Kalvarijoj. Ligonį tiek toli vežti sunku, o gydytoją parsivežti brangu. Gydytojas čia labai būtų reikalingas. *K. Ba.*

Kovoja su rūkymu.

Kazlų-Rūda, Marijampolės aps. Čia vyrauja tikras kovos ūpas su rūkymu. Kai kurie piliečiai vienas kitą šviečia apie rūkomojo tabako žalingumą sveikatai ir kišenei ir kaip išeiti siūlo mesti rūkyti. Kaip priemonę rūkymui atsispirti, rašoma sąlyginės sutartys, kurių laikymasis garantuojamas didelėm pinigų sumom. Tikimasi, kad šiokios priemonės vis kiek nors rūkančiuosius paveiksią. *A. P.*

Autobuso gaisras.

Gelvonai, Ukmergės ap. Vietos gyventojo Gr. pusiau prekinis, pusiau keleivinis autobusas, grįžęs iš kelionės stabterėjo ties policija, bet tuo metu jame kilo gaisras. Vos spėjo iš jo keleiviai išbėgti su kai kuriais daiktais. Gaisras kilęs dėl netvarkingo benzino laikymo.
V. T.

Pirties neįsitaisąs miestas.

Prienai, Marijampolės aps. Nors čia yra šiokia tokia miesto pirtelė, bet ja gyvento jai nesidžiaugia, nes retai kada veikia. Gruodžio 24 d. prieniškiai susilaukė retos progos, nes pirtis veikė. Suėję gyventojai nemaža tulžies liejo miesto tėvams dėl pirties. Girdi, miesto vadovybėj daktarai yra, o apie pirtį, kaip būtiną žmonių sveikatos dalyką, nesirūpina. Užtat namo grįžo smalkiais apsvaigę, skaudančiom galvom. *Trubadūras.*

Žuvingas ežeras.

Svedasai, Rokiškio apskr. Vaitkūnų kaimo laukuose yra to paties vardo ežeras. Jis pasižymi ypatingu žuvingumu. Kiekvieną žiemą šitam ežere žuvys trokšta ir ta aplinkybe pasinaudodami ūkininkai daug jų išnaikina, bet vis tik būna daugiau, kaip bet kuriam ežere. Gal dėl to tiek daug žuvų yra, kad tinklais negalima žvejoti dėl daugybės esančių medžių. *Ž.*

Vėju remtis rizikinga.

Pernarava, Kėdainių aps. Iš seniau čia veikia du vėjiniai malūnai, kurie užtektinai turėdavo darbo. Šiemet, kaip žinoma, visus sėjinius malūnus palietė vėjo krizis, o šiems didelę konkurenciją sudarė prie lentpiūvės veikias garinis malūnas.

Brangsta linai.

Vabalninkas, Biržų aps. Visą laiką buvę pigūs linai pamažėle pradėjo brangti. Prieš Kalėdas geriausių linų pluošto 16 kg. (pūdui) mokėta 18 litų. Sėmenų kaina nepakilo: centneriui mokėjo 11 litų.

Apgavikai bekonų punkte.

Kėdainiai. Bekoninių kiaulių priėmimo punkte atsirado apgavikų, kurie svetimus mus pinigus paima. Daro taip: užvarius ant svarstyklių žmogui kiaulę, kaž kas iš minios riktelia, kad atitrūkę arkliai eina. Žmogus, palikęs kiaulę, bėga arklių ieškoti. Grįžęs randa atsvertą kiaulę ir jau kaž kieno paimtus pinigus. Tokiu būdu buvo apgauti du ūkininkai: lapkričio 5 d. V. Daškevičius iš Dotnuvos ir gruodžio 3 d. p. Kanapinskas, iš Senkanų vienk.

Nubaudė sugyvulėjusius bernus.

Rokiškis. Panevėžio apygardos teismo sesija Rokišky nubaudė penkis jaunus vyrukus, Rokiškio stoties gyventojus, už tai, kad jie išžagino merginą, — du po šešis metus ir tris po ketverius metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

Pašovė eglaičių vagį.

Turžėnai, Kauno aps. Prieš Kalėdas daug kas iš valdiško miško kerta jaunas eglaites ir veža miestan parduoti. Gruodžio 21 naktį vieną tokį kirtėją užklupo Turžėnų eigulis su vežimu eglaičių. Kadangi jis nenorėjo eigulio klausyti ir dar šoko prieš jį su kirviu, tai eigulis iššovė ir puoliką sužeidė į petį. Pasirodo, tai būta Kuginiškių kaimo gyv. B. Rutaičio.

Smarkiai baudžia melagius.

Vainutas, Tauragės apskr. Praeitais metais Žem. Naumiesčio Taikos teisėjas nagrinėjo Macnorių ir Šepučių bylą dėl muštynių. Viena liudininkė, O. Kazikienė, Šepučių įprašyta, neteisingai paliudijo, kad muštynėse dalyvavusi ir M. Macnoraitė, ko iš tikrųjų nebuvo. Taikos teisėjas, suklaidintas neteisingo parodymo, Macnoraitę nubaudė 2 savaitėm arešto. Macnoraitė pasiskundė Valstybės gynėjui. Buvo iškelta nauja byla, kurią Šiaulių Apygardos teismas gruodžio 10 d. Tauragėje išnagrinėjęs rado kaltais V. ir J. Šepučius, kad prikalbėjo Kizikienę meluoti, o ši, žinodama, kad kenkia tiesos darbui, melagingai liudijo, ir visus nubaudė po 4 mėnesius kalėjimo.
Leb-s.

Galvai skaudant ar apsvaigus, ausims gaudžiant, nemiegant, blogai nusiteikus ir bendrai susierzinus, reikia tuoj išgerti natūralinio „**Franz-Josef**" kartaus vandens.

Įsigali naujoviškas arklių kaustymas.

Gana savotiška šių metų žiema žymiai paskubina naujoviško arklių kaustymo įsigalėjimą. Sniegas, nors retkarčiais iškrinta, labai trumpai tepabūva. Jis nutirpsta. Keliai darosi drėgni. Kas kelinta diena pašąla, paskui palyja ir vėl pašąla. Tuo būdu keliai yra beveik visuomet apledėję ir labai slidūs. Toki keliai arkliams yra tikra papiūtis.

Arklių kaustymas senoviškomis pasagomis nedaug tepadeda, kadangi pasagų dantys (grifai) greitai nudyla ir nusislidina. Tenka kaustyti arklius naujoviškomis pasagomis, kurių dantys yra įsukami ir atšipusieji gali lengvai būti pakeisti naujais, aštriais dantimis. Tokias pasagas ir atsarginius joms dantis gamina Brolių Preikšaičių fabrikas Klaipėdoje ir daugelis ūkininkų šią žiemą kausto savo arklius tik tomis naujoviškomis pasagomis. Šitų pasagų vartojimas nuolat didėja. Tačiau ir čia yra tam tikrų kliūvinių, kurie naujoviško arklių kaustymo įsigalėjimą pradeda pusėtinai trukdyti.

Seniau Lietuvoje nei naujoviškų pasagų, nei joms dantų niekas negamino. Prekybininkai turi nuo seniau parsigabenę užsieninių pasagų ir joms dantų. Dabar jie stengiasi tas užsigulėjusias prekes iškišti vartotojams. Tuo tarpu užsieniai pasagų dantys dažnai būva menkai užgrūdinti, minkšti ir greitai atbunka. Tas daugelį ūkininkų atbaido nuo patobulintų pasagų vartojimo.

Tuo tarpu klaipėdiškis Brolių Preikšaičių *fabrikas gamina dantis tik iš gero plieno ir vartoja ypatingą būdą jiems užgrūdinti.* Dantys išeina kieti ir patvarūs, bet vartotojai dar nemoka tų dantų atskirti nuo užsieninių, nes nežino, kad Klaipėdoje pagaminti pasagų dantys turi tam tikrą *fabriko ženklą — mažą pasagėlę,* kuri yra įspausta į kiekvieną dantį.

Brolių Preikšaičių gaminamų pasagų ir joms dantų dabar jau galima gauti bemaž kiekvienoje geležies krautuvėje ir reikia manyti, kad žmonės netrukus išmoks tuos gaminius pažinti ir atskirti nuo menkesnės kokybės užsieninių pasagų bei dantų, ypač kad tų užsieninių kaina bemaž du kartus aukštesnė, negu vietinių.

Baigėsi penkeri kursai.

Prieš Kalėdas baigėsi visa eilė žemės ūkio rūmų suruoštų kursų. Gruodžio 20 d. baigėsi mezgėjų kursai, kuriuos lankė 20 moterų. Kursuose buvo mokoma megzti kojinės, megztiniai, megztinukai ir kiti mezginiai, taikant lietuviškų spalvų derinius. Kursai tesėsi pusantro mėnesio.

Gruodžio 20 d. pasibaigė plytininkų kursai, kuriuos lankė 32 asmens. jų tarpe 13 žemės ūkio ministerijos statybos dešimtininkų. Egzaminus išlaikė, 33 kursantai.

Gruodžio 22 d. baigėsi Radvilišky pakartotiniai pieninininkams kursai, kuriuos lankė 14 pieninininkų.

Gruodžio 23 d. baigėsi antrieji audimo kursai, kuriuos baigė 14 audėjų. Abiejuose tuose kursuose senos audėjos ir mezgėjos buvo pamokytos geresnės audimo ir mezgimo technikos. Po naujų metų prasidės nauji audimo ir mezgimo kursai.

Gruodžio 23 d. baigėsi apskričių sodininkystės ir daržininkystės instruktoriams kursai, per kuriuos jiems buvo dėstoma paukštininkystės mokslas.

Paskutinis laikas

Tuojaus išsirašykite

„MŪSŲ RYTOJŲ“

1932 metams.

Kurių prenumerata bus gauta iki sausio mėn. 7 dienos, tie be sutrukdymų gaus laikraštį ir nemokamą priedą—kalendorių

SKAITYTOJAI!

Patys tuojaus siųskite prenumeratą ir paraginkite savo kaimynus. Juo gausingesnė bus skaitytojų šeima, tuo lengviau bus Redakcijai įvykinti jos troškimą—

duoti prenumeratoriams vis didesnį, turiningesnį, tobulesnį „MŪSŲ RYTOJŲ“.

REDAKCIJA.

Margumynai.

Paukščių Kūčios.

Austrijos sostinės Vienos gyventojai per Kalėdų šventes nepamiršta ir savo mažųjų prietelių — paukštelių, kurie vasaros metu, čiulbėdami parkuose ir soduose, suteikia didmiesčių gyventojams tiek malonumo, o žiemos metu turi skursti ir badauti.

Skurstančių paukštelių būviui palengvinti bent švenčių metu, Vienos gyvulių globos draugija surengė „liaudies sode“ paukščiams Kūčias. Vidury sodo buvo pastatyta graži papuošta eglaitė, ant kurios buvo prikabinėta visokių skanėsų sparnuotiems žmonių draugams maitinti.

Žinia apie stebuklingą medį, kaip radio telegrama, tuojau pasklido paukštelių pasauly ir akies mirksny jų ten atskrido neapsakoma daugybė, sutūpė ant eglaitės ir pradėjo jiems paruoštą puotą. Linksmas paukščių čiulbėjimas buvo girdimas visoj apylinkėj.

Šitaip užsieniuose globojami paukščiai.

Senoji Stuttgarto pilis Vokietijoj,

kurią prieš pat Kalėdas beveik visiškai sunaikino gaisras. Nuostoliai siekia apie 12 milijonų litų. Gesinant gaisrą daug gaisrininkų apsinuodijo dujomis ir keli sudegė arba žuvo po pilies griuvėsiais. Po ilgų pastangų pavyko apsaugoti tik nedidelę pilies dalį. Sudegusi pilis buvo seniausia ir joj žuvo daug brangių senovės liekanų.

Nauji metai Anglijoj.

Anglijoj yra paprotys iškilmingai apvaikščioti šv. Silvestro naktį ir triukšmingai sutikti naujuosius metus, o Nauji Metai, tai yra sausio mėn. 1 d. ten visai nešvenčiama ir laikoma paprasta darbo diena. Mat, anglai laikosi tos nuomonės, kad naujuosius metus negalima pradėti šventimu ir nieko neveikiant. Atvirkščiai, pirmą metų dieną reikią daug dirbti, kad tos dienos darbštumas būtų pavyzdžiu visiems metams.

Tas pat yra ir Škotijoj, kur šv. Silvestras apvaikščiojamas kone kaip tautos šventė.

Iškeltas senovės romėnų laivas.

Senovės istorikų nurodymais, Romos ciesoriui Kaligulai viešpataujant (nuo 37 iki 41 metų po Kristaus gimimo), Nemi ežere, netoli Romos, buvo paskandintos dvi galeros (laivai).

Prieš porą metų fašistinė Italijos vyriausybė iškėlė sumanymą nusausinti Nemi ežerą ir paskandintus laivus iškelti, nes buvo tikimasi rasti juose daug brangių ir įdomių dalykų iš senovės Romos laikų. Viena galera po ilgų pastangų pavyko iškelti šių metų pradžioj, o prieš pat Kalėdas buvo surasta ir iškelta ir antroji galera. Deja, radiniai ne pateisino dėtų joms vilčių. Pirmame laiv buvo rasta keletas vertingesnių senovės dalykų, o antras buvo prikrautas akmenų ir greičiausiai buvo vartojamas statybos medžiagos transportui. Ežero nusausinimui ir laivų iškėlimui išleista keli milijonai lirų, tuo tarpu didelės istorinės vertės jie neturi.

Abu laivai padėti į muzieju. \

Laivo katė.

Amerika — sausas kraštas, tad išsigerti ten žmonės labiau nori, negu kur kitur. Vieno laivo karininkas, atvykęs į New Yorką, norėjo linksmai praleisti mieste vakarą, bet tam reikėjo iš laivo pasiimti gėrimų. O čia — visur Amerikos policija ir muitininkai, kurie žiūri, kad niekas svaigalų nenusineštų į krantą. Ką daryti? Karininkas paima nedidelę dėžutę ir eina pro muitinę krantan. Muitininkai tuojau reikalauja parodyti, kas yra toj dėžėj. Karininkas nenori rodyti, sakydamas, kad ten esanti laivo katė.

— Žinom, kokia katė! — šaukia muitininkai ir priverčia dėžę atidaryti.

Bet iš dėžės tikrai iššoka katė ir išsigandusi šuoliais bėga atgal į laivą. Karininkas, keikdamas muitininkus, vejasi atgal katę į laivą ir po valandėlės patenkintas vėl pasirodo su dėže muitinėj ir sako:

— Na, dabar bestija antru kartu man neištruks!

Muitininkai šypsosi ir praleidžia, dėžės nepažiūrėję. Tik dabar vietoj katės joj buvo kelios bonkos svaigalų...

Meno „žinovas“.

Vienas aukštas prancūzų karaliaus Liudviko XV valdininkas dažnai mėgdavo pasigirti, kad jis yra didelis meno žinovas. Vieną kartą karalius, norėdamas savo išdidų pavaldinį sugauti meluojant, paklausė jo, rodydamas į garsų Rubenso paveikslą, vaizduojantį nukryžiuotą Išganytoją, kokio dailininko tas paveikslas yra paišytas.

Dvariškis tuojau išdidžiai atsakė:

— Jūsų Didenybė juokiatės iš manęs. Juk kiekvienas mato, kad tai yra garsaus dailininko JNRJ darbas.

Čia karalius suprato, kad jo dvariškis apie meną nieko nenusimano. Jis nežinojo net, kad parašas ant kryžiaus „JNRJ“ reiškia „Jezus Nazarietis Žydų Karalius“.

Klausimai ir atsakymai.

Juridiniai.

Kl. Esu paskolinęs pinigų ir turiu vekselį prie rusų 1913 m. valsčiaus valdyboje patvirtintą. Lietuvos valdžiai susitvėrus to vekselio niekur neįregistravau. Ar galiu tuo vekseliu ieškoti pinigus?

Ats. Kadangi savo vekselio neįregistravote per vieną mėnesį nuo paskelbimo Vyr. Ž. 197 Nr. 1925 m. skolinamųjų raštų registracijos įstatymo, tai dabar tas vekselis yra nustojęs galios.

Kl. 1920 m. VIII 20 d. į Valstybės iždą įnešiau 2000 ostmarkių užstato. Ar galėčiau atgauti tuos pinigus ir kiek gaučiau litais?

Ats. Galite atgauti litais, skaitant vieną litą lygų 175 auks. (V. Ž. 197 Nr.).

Kl. Mano vyras daug kam pažiravo vekselius. Vyras mirė 1928 m. ir aš jo žmona nenoriu atsakyti už vyro žiruotus vekselius. Ką turiu daryti?

Ats. Jei vekselio davėjai neapmokės vekselių, tai vekselių laikytojai galės ieškoti iš Jūsų mirusio vyro, kaipo žiranto, turto.

Kl. Turiu pasiskolinęs iš Žemės Banko 6000 litų. Dabar noriu grąžinti Bankui pusę skolos. Girdėjau, jog reikėsią mokėti procentus ir už grąžintą sumą, kol galutinai nesumokėsiu visos skolos. Ar tai tiesa?

Ats. Procentus teks mokėti tik už nesugrąžintą paskolą.

Kl. Mūsų miestelio policininkas, nebūdamas Lietuvos medžioklės draugijos nariu, užsiiminėja medžiokle. Ar nėra tai nusižengimas įstatymui?

Ats. Be leidimo medžioklei niekas negali medžioti, tuo labiau policininkas.

Kl. Esu paskolinęs vienam asmeniui 2000 litų, bet tas asmuo turi ir daugiau skolų. Kad išvengus mokėti skolas, jis savo ūkį apie pusantrų metų atgal dovanų aktu užrašė savo žmonai. Ar galima pasiremiant nauju įstatymu tą dovanų aktą sulaužyti?

Ats. Savo skolą galite ieškoti teismo keliu ir jos išieškojimą nukreipti į skolininko turtą. Kada skolininko žmona prašys teismą paliuosuoti nuo aprašymo neva jos turto, tai Jūs prašykite teismą jos ieškinį atmesti ir skolininko dovanų aktą pripažinti fiktyviu, kaipo sudarytą tyčia, kad išvengti skolas mokėti. Tuo labiau, kad vyras su žmona gyvena tam pačiam ūky. Tokiais atvejais teismas greičiausia skolininko dovanų aktą pripažins fiktyviu.

Kl. Esu rusė, gimusi ir augusi Viatsko gub. Po karo ištekėjau už lietuvio ir atvažiavau su juo į Lietuvą, palikdama Rusijoj tėvus, brolį ir seserį ūkyje iš 20 ha žemės. Dabar mano tėvams mirus, brolis ir sesuo kviečia mane į Rusiją atsiimti tėvo paskirtą man trečią dalį turto. Kur tuo reikalu kreiptis?

Ats. Kreipkitės į Piliečių Apsaugos Departamentą gavimui užsienio paso ir S. S. S. R. pasiuntinybę Kaune gavimui vizos.

Kl. 1909 m. ištekėjau į pamotes ir įnešiau 500 rub. pasogos. Dabar vyrui mirus norėčiau iš posūnio atsiimti įneštą pasogą. Kur tuo reikalu kreiptis?

Ats. Galite per teismą reikalauti iš mirusio vyro ūkio našlystės dalį.

Kl. 17 metų tarnavau pas viengungį savo dėdę. Algos jis man nemokėjo, žadėdamas palikti man savo ūkį. Dabar dėdė ūkį praskolino bankui, o mane žada palikti be atlyginimo ir be ūkio. Ką turiu daryti?

Ats. Jei Jūsų dėdė nenori įvykdyti savo pažadų ir palikti Jums ūkį, tai teismo keliu galite ieškoti iš dėdės atlyginimą už ištarnautus pas jį paskutinius 10 metų. Savo ieškinį galite įrodyti liudininkais.

Kl. Esame 6 broliai ir 4 seserys. Lietuvoje gyvename 2 broliai ir 3 seserys, visi kiti užsienyj. Turime 4½ ha žemės, ant kurios aš jauniausias darbuojuos ir turiu išstatęs trobas. Tėviškėje noriu pasilikti. Ar galėtų jie mane išvaryti?

Ats. Išmokėkite broliams ir seserims priklausomas jiems dalis ir padarykite su jais notarinius raštus, kad jie nuo savo dalių atsisako Jūsų naudai, tada galėsite ramiai gyventi ir niekas Jus iš ūkio negalės pašalinti

Kl. Esame keturi broliai. Trys stojom į Lietuvos kariuomenę savanoriais ir ištarnavome ligi 1920 metų. Vienas brolis kariuomenėje mirė. Ar galima bus gauti už jį savanorio medalį, žemės ir pašalpos 2400 lt.?

Ats. Mirusiojo kariuomenėje brolio savanorio medalį galite gauti. Kreipkitės per savo apskrities komendantą. Jei gausite už mirusį brolį žemės, galėsite prašyti Žemės Reformos Valdybą išduoti savanoriams skiriamą pašalpą.

Kl. Turiu 3 ha žemės, kurią 1922 metais gegužės mėn. praskolinau savo kaimynui už 20.000 vokiškų markių. Sutartis sudaryta valsčiaus valdyboje. Kiek aš dabar turėsiu grąžinti litais ir ar galiu žemę atgauti atgal?

Ats. Žemę atgauti galėsite, nors ji būtų ir parduota, nes valsčiaus valdyboj sudaryti dokumentai, liečią nekilnojamojo turto pardavimą ar pirkimą, jokios juridinės reikšmės neturi. Skolą turėsite grąžinti pinigų gavimo dienos dolerio kursu. Tiksliai negalime nurodyti kurso, nes nežinia, kokią dieną gegužės mėn. 1922 m. Jūs gavote pinigus. Dolerio kursas nurodytas Vyr. Žin. 199 Nr.

Kl. 1922 metais naminiu dokumentu pirkau iš kaimyno žemės sklypą 400 kv. sieksn. Pasistačiau ant jo trobesius. Mokesniai eina buv. savininko vardu. Kur turiu kreiptis, kad įsitvirtinti toje žemėje?

Ats. Su buv. žemės sklypo savininku sudarykite pas notarą pirkimo - pardavimo aktą, nes naminis dokumentas nekilnojamam turtui perleisti jokios juridinės reikšmės neturi (Civ. Įst. X t. 1417 str.). Arba kai pirktą žemės sklypą išvaldysite 10 metų, galėsite per teismą įsitvirtinti nuosavybės teises valdymo įsisenėjimu.

Medicinos.

Kl. Vaikinas 25 metų. Valgant krinta iš burnos maisto gabalai. Žmonės rimtai kalba, kad tai prieš mirtį, ar tiesa?

Ats. Maža ką žmonės kalba. Kreipkis į nervų ligų specialistą.

Kl. 23 metų. Sergu plaučių džiova; lėšų neturiu. Tėvas duoda man apie 5 ha žemės pasigydymui. Kur tuo reikalu kreiptis?

Ats. Džiovininkams senatorijos yra Jurbarke ir Varėnoje. Kreipkis į jas.

Kl. 24 metų. Rudenį susirgau angina. Po keletos mėnesių buvo pripažinta gerklės džiova. Ar ta liga pagydoma, nes jau metai gydausi, o pagerėjimo nėra?

Ats. Liga sunki. Jos pagerėjimas ar pablogėjimas priklauso nuo daugelio aplinkybių. Nemažai tam padeda ligonio fizinė sudėtis, geras ūpas ir tinkamas gydymas. Nusiminimas ligos gydymą dikčiai apsunkina. Sunkios ligos sunkiai gydomos. Taigi, metai laiko, nėra rodyklė, kad liga negerės.

Kl. Ant rankų atsirado karpos. Gydžiau su aragu, nepadeda. Kuriais vaistais nusigydyti?

Ats. Jeigu karpų nedaug, nedidelės, tai gydyk deginančiais vaistais, lygiai kaip gydoma nuospaudos. Tačiau gali ir nepadėti. Tada geriausiai pašalinti jas operacijos keliu.

Gerbiamieji skaitytojai! Jeigu norite gauti atsakymus greičiau, neklausinėkite tų dalykų, kurių jau yra kiti klausę, kur atsakymai jau tilpo. Jeigu kam nors rūpi koksai keistas klausimas, pasiskaitykite ankstyvesnius numerius ir, neradę sau atsako, užklauskite. Dabar gaunama labai daug tokių klausimų, kurie nesenai išleistuose numeriuose jau yra tilpę. Pakartodami klausimą jūs atimate kitam asmeniui galimybę gauti greičiau atsaką į visai naują, klausimą, nes atsakymai talpinami gavimo eilėje, o jų gaunama tūkstančiais.

Įvairūs.

Kl. Norėčiau saldainius dirbti, bet nežinau kaip. Ar tai sunkus ir sudėtingas darbas?

Ats. Daugiau nuovokos reikia saldainius dirbti, negu juos valgyti. Žinoma, geriau pirma iš kitų šito darbo pasimokyti.

Kl. Noriu kur nors bent dvejetai metų išvažiuoti, tik neišgalvojau kaip, nes pinigų stinga. Nors ir laikraščius skaitau, bet su baime laukiu nakties dėl begėdiškų darbų. Ką man, gerbiamieji, dabar daryti?

Ats. Visų pirma liautis begėdiškus darbus naktimis dirbti, geriau laikraščių bei knygų pasiskaityti ir išsimiegoti. Naktibaldystė tik ir bėdas ir dar į kalėjimą gali nuvesti.

Kl. Esu jaunas, 18 metų, vaikinas, ir myliu dvi merginas. Su abiem turiu bėdos. Ar už abidvi aš turėčiau atsakyti, jeigu jos paduotų į teismą mane už meilės pasekmes. Ar nebus man lengvatų dėl jaunametystes?

Ats. Iš ne visai aiškaus klausimo matyti, kad Tamsta, nors esi jaunametis, esi pasižymėjęs suaugusio ištvirkėlio darbais. Tamstai gresia už dviejų merginų „meilės pasekmes“ užpelnyta bausmė, be jokių lengvatų.

Šis bei tas.

— Berlyne šv. Povilo bažnyčioj per pamaldas nukrito iš bokšto varpas, sveriąs apie du centnerius. Žmonių niekas nenukentėjo.

— Per Kalėdų šventes Amerikoj žuvo 200 žmonių, iš kurių 146 užsimušė per automobilių katastrofas. Be to, daug žmonių susižeidė.

— Pranciūzijoj, Alpių kalnuose, išbadėjusios žiurkės užpuolė vieną kaimą ir suėdė visą automobilį, išskyrus metalines dalis.

— Ispanų lakūnas Iimenez, perskridęs pietinę Atlanto vandenyno dalį, rengiasi skristi į tolimą kelionę aplink Afriką, Australiją, Aziją ir Europą. Iš viso lakūnas ketina nuskristi apie 65 tūkstančius kilometrų.

— Afrikon išvyksta prancūzų geografinė ekspedicija, kuri ištirs kelią tarp Tunizo ir Čado ežero (Vidurinėj Afrikoj) ir nustatys, ar galima būtų įsteigti autobusų susisiekimas per Sacharos tyrus.

— Ištirta, kad kai kurie jūrų augalai turi savy didelį jodo nuošimtį. Šiaurės jūroj Kildino saloj rusai įtaisė fabriką, kur bus gaminamas jodas iš šiaurės ledų vandenyne augančių žolių. Per metus fabrikas galėsiąs pagaminti apie 100 centnerių jodo.

— Keleivių judėjimas per Atlanto vandenyną šiemet žymiai sumažėjo. 1930 metais iš Europos į Ameriką buvo pervežta 550.000 keleivių, o 1931 metais — tik 300.000. Dėl šitokio keleivių sumažėjimo laivų bendrovės turėjo apie 100 milijonų dolerių nuostolių.

— Per šventes Amerikos Jungtinių Valstybių prohibicijos policija turėjo daug darbo. Ji konfiskavo įvairių svaigiųjų gėrimų apie 13 milijonų litų sumai. 104 spirito kontrabandininkai buvo areštuoti.

— Kaip rodo paskutinė statistika, Japonijos drauge su jos valdoma Koreja ir Formozos sala turi iš viso 90 milijonų gyventojų. Nuo 1875 metų Japonijos gyventojų skaičius padvigubėjo.

Sportas.

Mūsų futbolininkams Šveicarijoj vyksta neblogiausia.

Kaip jau buvo rašyta, mūsų futbolininkai, Šveicarų pakviesti, šventėms išvyko į Šveicariją, kur turėjo keletą rungtynių su šveicarų komandomis.

Mūsų komanda, sudaryta iš geresnių Kauno žaidėjų, Kalėdų antrą dieną turėjo rungtynes su Winterthuro miesto komanda. *Rungtynės baigėsi 3:2 mūsiškių naudai.* Gruodžio mėn. 27 d. mūsų komanda žaidė Šveicarijos sostinėj Berne. Šiose rungtynėse rezultatai visą laiką buvo lygūs ir tik pačioj žaidimo pabaigoj šveicarai įmušė mūsiškiams lemiamą golą ir laimėjo rungtynes golų santykiu 3:2. Per Naujus Metus mūsų komanda turės paskutines rungtynes Züricho mieste.

Šachmatų rungtynės su Latvija.

Gruodžio mėn. 31 ir sausio mėn. 1 d. Kaune įvyks tarpvalstybinės šachmatų rungtynės Lietuva — Latvija. Iš Latvijos pusės tarp kitų žais trys stiprūs šachmatininkai Matisonas, Apšeniekas ir Petrovas. Mūsų komandą sudarys Mikėnas, Machtas, Vistaneckis, Luckis, Vaitonis ir Eglinas. Pernai tarpvalstybinėse šachmatų rungtynėse nugalėjo latviai. Kuo pasibaigs šios rungtynės, pranešime šachmatų mėgėjams pirmame kitų metų numery.

Mirė garsus šachmatininkas.

Šiomis dienomis mirė garsus olandų šachmatininkas H. Weenink, 39 metų amžiaus. Velionis buvo gerai pažįstamas ir mūsų šachmatininkams. Su juo teko žaisti mūsų meisteriams Mikėnui ir Machtui Hamburgo ir Prahos šachmatų olimpiadose.

Apie Weeninką pasakojamas toks atsitikimas. Kartą jis, eidamas viešbučio koridorium, kur gyveno mūsų šachmatininkai, išgirdo kalbant lietuviškai ir susidomėjęs paklausė: „Kas tai per kalba? Mūsų komandos kapitonas Machtas atsakė, kad tai lietuvių kalba. Išgirdęs tai, Weenink paprašė Machtą papasakoti apie Lietuvą, apie gražios, jo nuomone, lietuvių kalbos kilmę ir kita.

— Matote, kokia iš tarptautinių turnyrų nauda! — tarė Weenink, išklausęs Machto pasakojimų. — Mes čia suvažiavę ne vien tik šachmatais lošiame, bet ir susipažįstame su kitų kraštų gyvenimu ir jų žmonėmis. Mokytojaudamas aš maniau, kad Lietuvoj, kaipo buvusioj rusų provincijoj, vartojama rusų kalba ir visai nežinojau, kad lietuviai turi tokią gražią savąją kalbą.

— Klaipėdon atvyko garsus šachmatų meisteris Bogoliubovas. Klaipėdoj jis turės kelis seansus su neribotu lošikų skaičium.

— Vienoj sporto aikštėj Berlyne gruodžio mėn. 27 d. įvyko pirmą kartą futbolo rungtynės tamsoj. Rungtynėse buvo žaidžiama su šviečiančiu sviediniu.

Italijos raitelių pratimai.

Italijos raiteliai miklumo atžvilgiu yra vieni iš geriausių pasauly. Ir mūsų keli karininkai yra baigę aukštuosius kavalerijos mokslus Italijoj. Vaizdely matome italų raitelius jojančius nuo stataus kalno.

Knygos ir spausdiniai.

Edgar Wallace. VIKRUOLIS, — romanas. Vertė E. Meškauskas. Išleido „Gervės" b-vė. Kaunas, 1931 m. 306 pusl. Kaina 2 lt. 50 et.

Dr. Dep. Scholz. VOKIEČIŲ KALBOS GRAMATIKA. Šv. Kazimiero dr-jos leidinys. Kaunas, 1931 m. 244 psl., Kaina 7 lt.

ŠEKSPYRO RAŠTAI JAUNIMUI, Broliai Lembai; vertė J. Pažvirgždys. „Sakalo" b-vės leidinys. Kaunas, 1931 m. 270 pusl., kaina 5 lt. Knyga leista mokyklų knygynams.

UŽGROBTOJ ŽEMĖJ, J. Paukštelis. 5 veiksmų drama. Kaunas, 1931 m. 152 pusl.; kaina 3 lt. 50 centų.

Selma Lagerlöf. PADAVIMAS APIE GOSTĄ BERLINGĄ, III tomas. „Naujo Žodžio" b-vės leidinys. 157 pusl.

Justino Tumėno, BAJORŲ MATAS BAJORAS. Išleido Ona Vaišvilaitė. Kaunas. 1931 m. 91 pusl. Kaina 2 litai.

1930 V. D. m. 32 Nr.

„Mūsų Rytojaus" tilpusią žinutę, pavadintą „Broliška meilė", kalpo neatatinkančią taktui — Vedeckis Bronius tebėra gyvas, **atšaukiu**

P. Šimkus.

Juokai.

— Kodėl Tamstai reikalingas ginklui turėti leidimas? — klausia apskrities viršininkas. — Ar Tamsta turi priešų?

— O taip. Ir labai daug. Mat, aš esu piršlys iš profesijos, pone viršininke!

— Jeigu man šiandien nepavyks sukrapštyti 500 litų, tai man nieko daugiau nebelieka, kaip tik nusišauti! Gal tu man, drauguži, gali kaip nors pagelbėti?

— Deja! Aš irgi neturiu revolverio.

— Kas atsitiko su Jūsų Vincuku, — klausia mokytojas vieno savo mokinio tėvo. — Kodėl jis neatėjo į mokyklą?

— Jūs patys tame kalti, pone mokytojau. Vakar uždavėte jam uždavinį apskaičiuoti, kiek reikia laiko, kad suvalgyti 20 obuolių, jeigu vienam obuoliui suvalgyti reikia pusantros minutės. Suvalgęs iš karto 15 obuolių, jis apsirgo ir dabar guli.

— Ar žinai tamsta ilgo gyvenimo paslaptį? Pasakojama, kad jaunystės išlaikymui užtenka kasdien suvalgyti po du žalius svogūnus.

— Galimas dalykas. Bet pasakyk man tamsta, kaip svogūnų privalgius tą paslaptį išlaikyti.

— Pone daktare, ar po aklosios žarnos operacijos nebus matyti jokio rando ant kūno? — klausia jauna pacientė gydytojo.

— Tai priklausys, panele, nuo to, kokia bus ateinančiais metais mada.

Dvi mažos mergytės žaidžia su lėlėmis ir vaizduojasi, kad yra suaugusios moterys, vaikų motinos.

— Labą dieną, poniute! — sako viena, — Kaip tamsta laikaisi? Ar turi vaikų?

— Dar ne? — atsako kita. — O tamsta?

— Aš turėjau trejetą dar pernai, o šiemet liko tik du.

— Ar tamsta pati juos maitinai?

— Vieną maitinau pati, o kitą — mano vyras.

— Joneli, pasakyk man, kokios kino filmos tau geriau patinka — garsinės ar paprastos?

— Man visviem. Svarbu tik, kad salėj būtų tamsu.

Stojamieji egzaminai

į d-ro Tumėno brandos kursus — 5, 6 ir 7 klases įvyks 1932 m. sausio mėn. 7, 8 ir 9 d., 17 val. Kaune, Trakų g. 14.

Radio programa.

Kasdien 19 val. — laikas, oras, žinios.

PIRMADIENIS. I. 4. 17,00 — Lietuvių kalbos kursai. 17,30 — Hidrologija ir Hidrometrija. 17,50 — Mūsų paukščių ūkis ir jo ateitis. 18,10 — Pramoga. 18,40 — Pirmykščiai lietuvių piniigai. 19,35 — Vakaro koncertas. 20,40 — Trumpa istoriška mūsų matų apžvalga. 21,00 — Žiemos pramogos. 21,20 — Koncertas. 22,10 — Pedagoginis mokytojo tobulėjimas. 22,30 — Kamerinis koncertas.

ANTRADIENIS. I. 5. 17,00 — Ledynai dabarty ir kitados. 17,20 — Arklių diegliai. 17,40 — Dirvos sudėtis. 18,00 — Pramoga. 18,20 — Žmogaus energijos eikvojimas darbui. 18,40 — „Pavergtas Vilnius". 19,35 — Vakaro koncertas. 21,00 — Užsienio kronika. 21,30 — Koncertas.

TREČIADIENIS. I. 6. 10,00 — Okupuotam kraštui. 10,15 — Transliacija pamaldų iš Kauno Bazilikos. 17,00 — Kaip išauginama naujos kultūrinių augalų atmainos. 17,20 — Sunkiai auklėjami vaikai. 17,40 — Kas tai yra tauta? 18,00 — Pramoga. 18,20 — Sveikatos Patarėjas. 18,40 — Saulės visatos ir žemės spinduliavimas. 19,35 — Vakaro koncertas. 21,00 — „Namai ir Moteris". 21,20 — Gamtos mokytojo darbai ir rūpesčiai sausio mėn.

KETVIRTADIENIS. I. 7. 17,00 — Kaip atrodo Lietuva. 17,20 — Prof. Vabalo-Gudaičio paskaita. 17,40 — Runkelių cukraus gamyba. 18,00 — Pramoga. 18,20 — Tautos auklėjimas — Sokrato pedagogika. 18,40 — Kooperacija ir jos reikšmė mūsų ūky. 19,35 — Vakaro koncertas. 21,00 — Užsienio kronika. 21,35—23,00 Koncertas.

PENKTADIENIS. I. 8. 17,00 — Kas yra kiekvienam žinotina ir teisės-bylininkams. 17,20 — Kokią naudą duoda prekyba ūkininkams. 17,40 — Apie žemės ūkio ekonomiją bendrai. 18,00 — Pramoga. 18,20 — Dr. Marcinkus: Akių pakenkimai. 18,40 — Biologija, mokslas apie gyvus daiktus. 19,35 — Vakaro koncertas. 21,00 — Akmens gadynės kultūra Lietuvoje — paminklai. 21,20 — Dr. Jurgelionis: Žaidimų metodika. 21,40 — Koncertas.

ŠEŠTADIENIS. I. 9. 17,00 — Sodininkystė Vokietijoj. 17,20 — Iš ko sudarytas pasaulis. 17,40 — Sveikatos Patarėjas. 18,00 — Šaulių pusvalandis. 18,30 — Solo. 18,40 — „Pavergtas Vilnius". 19,35 — Vakaro koncertas. 21,00 — Lietuvos miškai ir jų suvartojimas statybai. 21,20 — Finansai ir mokslas apie juos. 21,40 — Koncertas.

SEKMADIENIS. I. 10. 10,00 — Okupuotam kraštui. 10,15 — Transliacija pamaldų iš Kauno Bazilikos. 15,30 — Onutės ir Marijonos pasikalbėjimas. 15,50 — Skautų sueiga. 16,10 — Liaudies menas. 16,40 — Pasakos. 16,50 — Visuomenės ūkis ir jo organizacija. 17,10 — Romanas. 17,30 — Kariuomenės pusvalandis. 18,00 — L. o. Politikos apžvalga. 18,20 — Baltijos kraštai: Latvija. 18,40 — Dangaus stebėjimas su žiūronu. 19,00 — „Ūkininko Patarėjas". 19,35 — Vakaro koncertas. 21,10 — Paskaita. 21,30 — Paskaita. 21,40 — Koncertas.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus **ŪKIO BANKE**
Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nuošimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskrities mieste.

Gydytojai

D-ras B. Janušauskas
Chirurgija,
Rentgeno kabinetas. Šiauliai, Bažnyčios 46. Priima ligon. 11—14 ir 18 — 19 val.

D-ro K. Repšio
ausų, gerklės, nosies ir akių (galvos) gydymo **KABINETAS**
Panevėžys, D-ro Moigio gatvelė 5 Nr.

D-ras M. Baktys,
moterų ir vidaus ligos, Šiauliuose,
persikėlė
į Varpo g-vę Nr. 11 (prie autobusų stoties).

Dr. Jasvonskis.
Moterų ligos ir akušerija.
Kaunas, Vilniaus g. 14, bt. 1, tel. 40-79. Priėm. val. 11-1 ir 16-18.

Dipl. Inž. chem. ir bakter.
J. Šmidto
Chemijos-bakteriologijos ir analitinė
LABORATORIJA
Kaunas, Gardino gtv. 28, tel. 895, atlieka visus mediciniškus (šlapimo, skreplių, kraujo, skilvio sulties) ir techniškus (vandens, maisto produktų, žemės ūkio produktų, mineral. trąšų) analizus.

Ūkių ir namų pirkimas bei pardavimas
Zarasų mieste prie vieškelio, **parduodamas naujas gyv. namas** su kalve, tvartu, dviem daržinėm ir pirtimi. Kreiptis: Imbrado valsč., Mazūriškių vnk.

Pard. gražus ūkis
su trob., gyv. ir negyv. inventoriu **8 ha žemės;** patogi vieta prie gelžk. Nuo Virbalio st. 2 klm. Sužinoti: Šikšnių km. pas Čižauską.

Mažeikiuose parsiduoda medinis
namas
15×10 metr. iš 6 kambarių su visais patogumais ir vandentraukiu. Sužinoti Ūkio Banke, Mažeikiuose.

Telšių apskr. netoli Rietavo miest., Budrikių km. parduod.
23 ha žemės
prie upės ir vieškelio Rietavas - Plungė. Ten pat parduodamas vandens malūnas. Teirautis pas Cirtautienę, Rietave.

Parduodu 43 ha
dvaro centrą
su trobesiais prie bėgančio upelio; du kart piaunamos užliejamos pievos prie vieškelio; iki Baisogalos st. 8 klm.; apie 28 ha dirbamos kviečių žemės. Likusios geros ganyklos ir jaunas miškas. Laiškų atsakymui p. ž. Antanavo dvar. Baisogalos valsč. Kėdainių aps. Palonų ag. B. Eidrigevičius.

PARDUODAMAS
namas su pleciu
ir patogumais, tinka kurortui. Tytavėnai, Klonlauskienė.

Parduodu 9 ha ūkį
su 3 naujais trobesiais, jaunu sodnu, gyvu ir negyvu inventorium, prie pat plento ir miško. Joniškio m. 12 klm. J. Pranckevičius, Kaliviai, Joniškis (Šiaulių).

Nebrangiai parduod. gražus 150 ha
centras
prie upės; gera žemė ir dideli inventorius; 2 klm. nuo miestelio ir pašto. Sužinoti: Ukmergė, Kauno g. 47 nr. p. J. Radvilavičius.

Kaune parduodamas
namas.
Kreiptis: Miškų g. 13a bt. 5, telef. 36—15.

Malūnai, motorai ir įvair. mašinos
Radvilišky parduodamos
4 mezginių mašinos:
3 kostiumams megzti ir 1 kojinėms. Kaina prieinama. Radviliškis, Šeduvos g. 59.

Įvairūs

K. Ruočkaus
rūbų kirpimo ir siuvimo akademijoje, Kybartuose,
Vištyčio g. Nr. 12, greitu laiku galima išmokti gerai kirpti ir siūti vyrų ir moterų rūbus ir baltinius. Baigusiems išduodami atatinkami dokumentai. Mokslo ir pragyvenimo sąlygos kuo prieinamiausios. Klausti galima asmeniškai ir per laiškus.

Kunigams ar Gydytojams
parduodami nauji ilgi iš 45 kailiukų **kailiniai** „ILKA". Labai tinka kelionėms. Kreiptis: Kaunas, Laisvės Alėja 22 Nr. tel. 537, (medinis namas kieme).

Pirksiu rugienių šiaudų.
Šiul.: Matas Mickus, Ibutoniai, Paberžės pšt. sg.

Yra brangesnių, bet nėra geresnių už
anodo batarėjas
vardu
„SYRIUS"

Kas nori išmokti valdyti automobilius?
Prityręs instruktorius, turįs didelį instruktavimo stažą Lietuvos ir užsienių šoferių mokyklose (kursuose), duoda teorijos ir praktikos pamokas bei su garantija rengia prie egzaminų šoferio teisėms įgyti. Kaunas, Aušros takas 4 Nr. but. 7. Kalb. valand. 18-20.

Parduod.
Papilėje Jonaičio įrengtą
audinių dažyklą.
Pirkėjas gali stoti dirbti. Sąlygas sužinoti, nuo sausio 1 iki 7 d., Papilė, Basanavičiaus g. 22.

Reikalingi
visoje Lietuvoje apdraudimo srity
AGENTAI
su užstatu nuo 2,500-5,000 litų grynais pinigais arba banko garantija. **Atlyginimas** skiriamas nuošimčiais, kur galima uždirbti mėnesiui **nuo 250-500 lit.** Sąlygas sužinoti: Apdr. D-jos „Lietuva" Agentūroje: Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 22 telef. 537, (kieme med. namas).

Pavogta, pamesta, pabėgo ir t. t.
Gaus 20 lt. pastebėjęs raudono vario trūbą **kornetą** su baltu lopu. Nr. 9 ar 5 P. **Užmiršta** traukiny 21 gruodžio. Ignas Ališauskas, Kėdainiai, Smilgos g. 3.

Vekseliai
Pamestą vekselį
500 lt. sumoje su parašais Igno Miškinio ir J. Vaikšnorienės, skaityti be vertės. Radus pasiųsti Simno policijai. A. Tamuliui.

Pamestus
4 vekselius,
po 1000 lt. pasirašytus Vaclovo Valčiuko term. —pirmas pareikalavimas su St. Valčiukienės žiru, tvirtintus pas Šiaulių I notarą, rejestr. Nr. 9321, 9322, 9323 ir 9326 laikyti be vertės. Stasys Sidoravičius.

Pamestus vekselių blankus,
pasirašytus: J. Bieliausko 200 lt. Kondrato su žyru P. J. Naratavičiaus, 100 lt. A. Kačinsko 100 lt. J. Kavaliausko 150 lt. ir Jon. Tamulyno 100 lt. laikyti bevertėlais. Jonas Jurkonis, Jeznas, Verbeliškių kaimas.

Vietų pasiūlymai ir paieškojimai,
Nevedęs valcų meisteris su ilgamete praktika ir gerais atestatais ieško vietos. Pasiūlyti nurodant atlyginimą: Herbertas Ūštrinas, Meišlaukiai, Kugelių pašt. Pagėgių apskr.

19 metų baigęs 2 kl., valkinas **ieško tarnybos** valdžios ar privat. įstaigoj Joniškis Siaul., Bil. 88

Ūkininko duktė, mokanti šeimininkauti
ieško
šeimininkės vietos,
pageidautina į kaimą. Sužinoti: Anna Leukys, Kirkliai — Šilutės pšt.

LAZURKAS.
Lazurkas su ženklu „Akis" yra pripažintas skalbiniams pačiu geriausiu lazurku.

ARGENTINA
Brazilija, Urugvajus, Paragvajus
Bolivija, Čili, Peru, Kūba

Didžiausi motoriniai garlaiviai:
„Alcantara" ir **„Asturias"**
(tikrenybėj turi 32.000 tonų, užregistruota 22.000 t.)
Transportai išeina iš Kauno kiekvieną savaitę.
Geras užlaikymas — Visi patogumai
Visas žinias teikia:
(The Royal Mail Steam Packet Company)
ROYAL MAIL LINE
Kaunas, Laisvės al. 26.
Telef. 950.

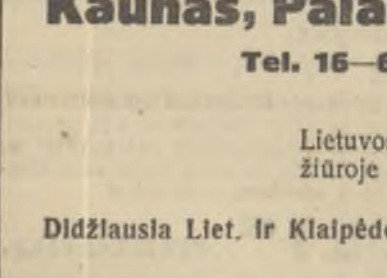
Štai ką rašo iš kaimo!

Gerb. fabrikui „MERKUR"
Kaunas.

Turiu garbės pranešti, kad mano ir mano kaimynų bandymais įsitikinta, kad pagamintas iš Tamstų gaminamo salyklos ekstrakto ***„Alynas"*** *alus pasižymi savo skanumu, maistingumu ir kadangi pigiai kainuoja, tad drąsiai gali konkuruoti iš javų gamintam namie alui. Manau, kad sekančiais 1932 metais alaus gaminimas iš salyklos ekstrakto „Alynas" turės dar didesnį pasisekimą. Priimkite mano padėkos už minimo ekstrakto gaminimą.*

Su aukšta pagarba
Aukštadvario dv. Čekiškė
1931 m. XI. 12 d. *(pas.) Čubinskas.*

Laiško originalas randasi redakcijoje.

Angliškus motorus
„Ruston"
visokių rūšių ir didumų
pasiūlo
Akc. B-vė „NEMUNAS"
Kaunas, Vytauto pr. 26b Nr. Tel. 321.

Columbia

Dėmesio.

gramafonų bendrovė Londone, praturtindama savo ligšiolinį repertuarą, išleido dar 75 naujai Kaune įdainuotas lietuviškas plokšteles, k. a.: Kipro Petrausko, V. Grigaitienės, V. Dineikos ir J. Petrausko, Karo mokyklos choro, vyrų okteto, J. Mikulskio diriguojamo, M. Hofmeklerio orkestro įgriežta lietuviška liaudies muzika, įvairūs moderniški fokstrotai ir tango su lietuviškais žodžiais, Kauno įgulos bažnyčios choro įvairios Velykinės ir Kalėdinės giesmės.

Visi dalykai atlikti kuo puikiausiai.

Columbia ***plokštelės visų pripažintos geriausiomis pasauly.***

Reikalaukite visur šių naujų **„COLUMBIA"** plokštelių ir patefonų.

„COLUMBIA" patefonai neturi sau lygių pasaulyje.

Generalinis atstovas **J. Sakalauskas,** KAUNAS. Laisvės Al. 53

PHILIPS

Žengsime linksmai į naujus
1932 metus,
savo šeimos, draugų ir gerų pažįstamų rately.

PHILIPS

Radio aparatas, Modelis 930, kuris pilnai įrengtas kaštuoja tik 515 lt. suteiks Jums linksmybės kaip išiuose, taip pat ir ateinančiuose 1932 m.

Prašykit artimiausį radio pardavėją pademonstruoti Jums

PHILIPS

aparatą — Juk tas Jus nieko neriša.

Urbano Restoranas

Naujai įrengtose patalpose
atidarytas iki 12 v. nakt.
Pigūs pusryčiai, pietūs ir vakarienė. Įvairūs šviežį užkandžiai. **Pietų kaina 2 Lt.**
Virtuvė specialaus kulinaro priežiūroje.
Pietų ir vakarienės laike muzika
Kaunas, Mickevičiaus 20. Tel. 25-81

Akcinė aliejaus fabriko B-vė
„RINGUVA"
Kaune, Šančiuose, telef. Nr. 15
gamina ir parduoda geriausios rūšies valgomąjį ir techninį aliejų, pokostą ir išspaudas.
Pirkite tik savo krašto gaminius.

Saugiausia vieta pinigams — (indėliams)
Kauno Miesto Lombardas,
nes už indėlių saugumą atsako Miesto Savivaldybė **visu savo turtu,** kuris siekia virš 60 milionų litų.
Kaunas, Nemuno ir Kanto g-vių kamp. Tel. 13-81

Seniausi nepriklausomoj Lietuvoj
M. BRAUNO BANKO NAMAI
Kaunas, Laisvės al. 57.
Tel. 19-81, 3-39, 7-78, 12-64.

Atlieka visas bankines operacijas, priima perlaidas į visus pasaulio kraštus, keičia čekius, įvairią valiutą, priima indėlius, duoda paskolas.

Pastilės
BONA
geriausi vaistai nuo kosulio, užkimimo ir kvėpavimo organų susirgimo.
Gaunama visose vaistinėse
Pharmakon Klaipėda.

Leonas
Ožinskis
ir broliai
Miltų, kruopų malūnas
Vaicų rifiliavimo skyrius
lentpiūvė
Tel. 2-26 ir 14-85. Įsteigta 1870 m.
Perka kviečius, rugius, miežius rinkos kainomis
Parduoda visokių rūšių miltus, kruopas, gruces ir sėl.

„LIETUVOS TABAKO PRAMONĖ"
Akc. B-vė

Lietuvos tabako dirbinių pardavimo bendrovė S. a. a. atstovauja Lietuvos tabako fabrikus.

Kaunas, Palangos g. 5. Tel. 16—69.

Klaipėda, Turgaus g. 31. Tel. 1000.

Lietuvos tabako fabrikų organizacijos uždaviniai esančiai valdžios priežiūroje tabakų ir papirosų gamybai sudaryti sveikesnes sąlygas tobulėti.

Didžiausia Liet. ir Klaipėdos krašto tabako fabrikų sąjunga bendrovės su apribota atsakomybe formoje.

I. Kameneckio
Kaunas,
Tolstojaus g-vė Nr. 1
Telef. 17-17
Veidrodžių ir stiklo šlifavimo FABRIKAS
siūlo pigiausiomis kainomis įvairaus didumo ir formato veidrodžius, priima atnaujinti senus. Sandėly nuolatos turi spalvotų, lenktų kristalinių stiklų.

VALSTYBĖS DRAUDIMO ĮSTAIGA
(anksčiau vadinama Valstybinio Apdraudimo įstaiga)
patogiomis sąlygomis draudžia:

nuo ugnies trobesius, fabrikus, pienines, gyvulius, pašarą, javus ir visokį kilnojamąjį turtą

nuo kritimo — dėl ligos ir nelaimingų atsitikimų — gyvulius.

Ūkininkams apdraudimas žymiai papigintas, nes V. D. įstaigoje sudaromi apdraudimai paliuosuojami nuo valstyb. rinkliavų.

Nuo 1930 m. vasario 1 d. įvestas **gyvybės draudimas** įvairiems atsitikimams: mirties atsitikimui, išgyvenimui iki nustatytam laikui ir kit.

Apdraudėjai dalyvauja pelne.

Apie apdraudimo sąlygas galima sužinoti:

1) Valdyboje, kuri persikėlė į naują butą, Kaune, Laisvės al. 52 (tel. 595), 2) pas inspektorius—Šiauliuose, Panevėžy, Mariampolėj, 3) pas vietos agentus.

Jei turi bankinį reikalą, tai kreipkis į **Liet. Kredito Banką**

Čia rasi geriausią patarnavimą.

TELEF.: 200, 1554, 3933 Nr.

KAUNAS, LAISVĖS AL. 66

Sveikindami savo gerbiamus pirkėjus su Naujais 1932 Metais — pranešame, kad 1932 metais pavasary pradėsime dirbti geros rūšies ir pigiai ***cinkuotą skardą stogams dengti.***

Ūkio Banko Fabrikas

Akc. B-vė Buv. „BROL. ŠMIDT".

Reikalaukite visur!

Su pilna garantija už gerą kokybę

dešimtaines ir stalo

svarstykles

įvairaus didumo gamina fabrik.

Akc. B-vė „Miškas"

Geležinkelio stotis Žasliai

Reikalaukite visur!

CENTRALINIS ŽYDŲ BANKAS

KOOPERACIJAI REMTI LIETUVOJE

KAUNAS

Telef. Nr. Nr. 1830, 1831, 1832, 1833, 1834 ir 1835.

Skyriai: Kybartuose, Panevėžy ir Šiauliuose.

90 Žydų Liaudies Bankų visose žymesnėse Lietuvos vietose.

Atlieka visas bankines operacijas.

Reikalaukite visur

seniai žinomus visame pasauly

laikrodžius

ZENITH

Naujųjų Metų proga sveikiname mūsų gerbiamus klijentus.

Šiąja proga norime priminti, kad ir **1932 m.** dvilinkė cinkuota spygl. viela ir **cinkuota viela,** aptvėrimui ganyklų ir laukų, bus viena iš geriausių vielų.

Tik dvilinkė spygliuota viela yra stipri ir pigi, todėl reikalaukite jos visose geležies prekių krautuvėse.

Taipogi **cinkuoti vieliniai tinklai** aptvėrimams—labai gražūs, stiprūs ir pigūs naudoti sodams, daržams, paukštydėms ir t. t.

Didelė atsarga nuolat sandėlyje. Užsakymai atliekami trumpiausiu laiku prieinamomis kainomis.

Akc. B-vė „LIVELA"

Kaunas, Jonavos g. 78, telef. 796 ir 406.

Reikalaukite **SIŪLŲ** geriausios kokybės **su ženklais**

Reikalaukite visur

seniai žinomus visame pasauly

laikrodžius

ZENITH

1932 m. sausio mėn. 4 d. bus

RAUDONOJO KRYŽIAUS

XX LOTERIJOS

II-os klasės

LOŠIMAS

Bilietai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyboje Kaune, Laisvės alėja 35, pašto įstaigose, bankuose ir pas agentus.

Žiurkėms ir pelėms naikinti nuodai - pasta

ŽIURKIN

išnaikina tikrai ir greitai žiurkes ir peles iš gyvenamų namų, klojimų, tvartų ir kitur. Pasta Žiurkin patogi vartoti.

Reikalaukite visose vaistinėse ir vaistų sandėliuose.

Chem. farmac. laboratorija „DELUGAN", Kaunas, Aleksotas, Minkauskio g. 32a.

Naujų Metų proga

sveikiname visus mūsų bravoro

alaus vartotojus

1932 m. bėgy nepamirškite reikalauti aukščiausios kokybės ir didelio pasisekimo gėrimus:

„AUDIT-BEER"

ir visas kitas alaus markes.

Klaipėdos Akc. Alaus Bravoras, Klaipėda.

Sandėliai: **Kaunas-Vilijampolė, Linkuvos g. 39a,** telef. Vilijampolė 51, Kaunas 2974. **Šiauliai:** Pagyžių g. 80, telef. 229. **Jurbarkas:** Raseinių g. 4, telef. 62. **Tauragė:** Vytauto g. 31, telef. 110. **Kėdainiai:** Gedimino g. 29, telef. 9.

Rūkykite tik brolių Heye cigarus!

Ypatingai siūlome: *Havaneso, La Habanera, Rapina, Herrenklasse, Sopo, Hindenburg, Karūna, Amaranta, Prezidentas, Kometa, Mano mažytė, Raminţojas*

Pirmasis Lietuvos cigarų fabrikas brolių Heye, Klaipėdoje

Reikalaukite visų rūšių moteriškus, vyriškus, vaikams rytinius, šiltus ir kitokius

batus tik

Akc. B-vės „BATAS" ŠIAULIUOSE

Visa gamyba atliekama iš tikros odos.

Fabrike gaminiai šių metų parodoje APDOVANOTI

Aukso medaliu ir piniginė premija.

Jeigu Jums reikia vyriškų, moteriškų arba vaikiškų kaliošų ar botų, tai nepamirškite, kad visų tvirčiausi ir gražiausi kaliošai ir botai pagaminti savo fabrike Suomijoj su žinomu fabriko ženklu

TREUGOLNIK

1860 metų

Gaunami visuose didesniuose magazinuose. Vienintelis atstovas Did. ir Maž. Lietuvai Broliai

B. ir V. Nurokai, Šiauliuose.

Pirkit ir įsitikinkit.

Tik kojinės markės

„SILVA"

yra stiprios, elegantiškos ir prieinamos.

Reikalaukite visur moterų, vyrų ir vaikų kojines markės

„SILVA"

Kojinių fabrikas, trikotažo ir galanterijos urmo sandėlis

Akc. b-vė Br. Uliamperliai ir Ko. A. G.

Kaunas, Daukšos g-vė Nr. 16.

1932 m. ūkininkai

gali išvengti ekonominių sunkumų.

Tie sunkumai pranyks,

jei ūkininkų pajamos bus pakeltos, o išlaidos sumažintos.

Tam reikalui nėra geresnės priemonės ūkininkams taip susitvarkyti, kad kiaulių išlaikymo išlaidos būtų kuo mažiausios, o jų pardavimo kaina kiek galima aukštesnė. **Nepamirškite pasinaudoti jau** toje srityje patyrusių ūkininkų patarimais, kurie duoda savo kiaulėms prie pašaro po 3 arbatinius šaukštiukus

„NELI" miltelių.

„NELI" yra nepakeičiama priemonė greitai išauginti sveikus paršelius. Veterinarijos Taryba šiuos miltelius ištyrusi rado, kad jie yra naudingi, todėl leido juos gaminti ir vartoti kiaulėms.

Dzūkų Miškų Urėdija

skelbia

viešus pardavimus gamintai miško medžiagai parduoti

iš Nemunaičio girininkijos šiomis dienomis: 1932 m. sausio m. 3 d., vasario m. 18 d. ir kovo m. 9 d. pardavimai įvyks Nemunaičio v. V-bos bute ir

1932 m. sausio m. 25 d., vasario m. 5 d. ir kovo m. 21 d. pardavimai įvyks Dzūkų Miškų Urėdijos bute.

Smulkesnių žinių teikia urėdija ir vietos girininkas.

Trakų Miškų Urėdijos

Bačkonių girininkijos **viešas pardavimas pagamintos miško medžiagos** įvyks 1932 metais sausio mėn. 9 d. 10 val. ryto ir atkartotinai sausio mėn. 23 d. ir vasario mėn. 13, 17 dieną, Žaslių geležinkelio stoties salėj.

Dainavos girininkijos **viešas pardavimas pagamintos miško medžiagos** įvyks 1932 metais sausio mėn. 8 ir 22 dieną 10 val. ryto Dainavos girininko raštinėj Našlėnų dv. Žaslių val.

Kaukinės girininkijos **viešas pardavimas pagamintos miško medžiagos** įvyks 1932 mt. sausio mėn. 9 d. ir atkartotinai sausio mėn. 23 dieną 10 val. ryto Bulvidonų dv. Ziežmarių val.

Smulkias žinias teikia Urėdija ir vietos girininkai darbo valandomis.

Karo Cenzūros leista.

Akc. „Spindulio" B-vės spaustuvė. Kaunas.